

Balooërveld

Inrichtings- en beheerplan

Strootman Landschapsarchitecten

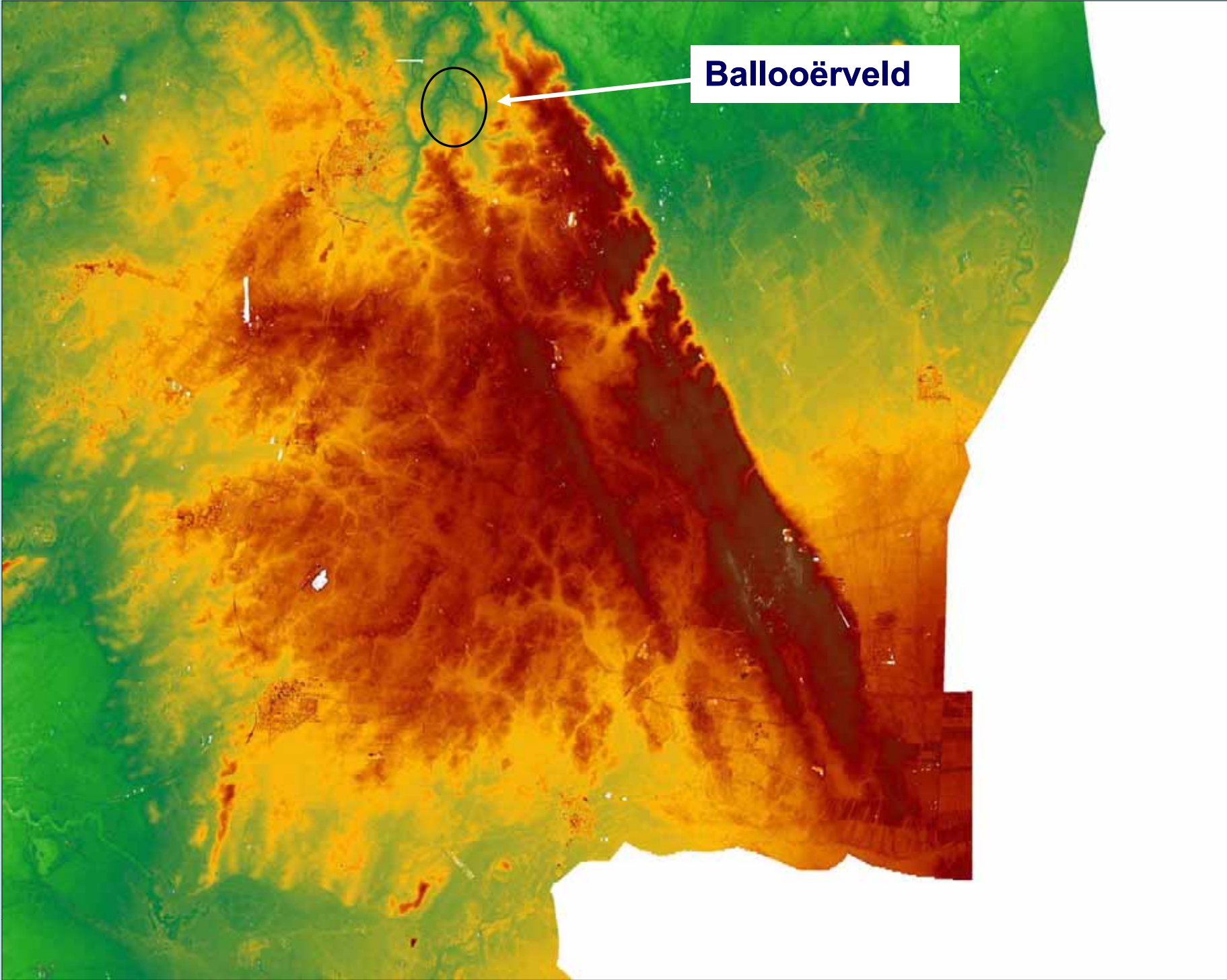
i.s.m.

Jeroen Zomer, Theo Spek (R.U.G.) en Hans Elerie

Ballooërveld: landschap met vele tijdlagen

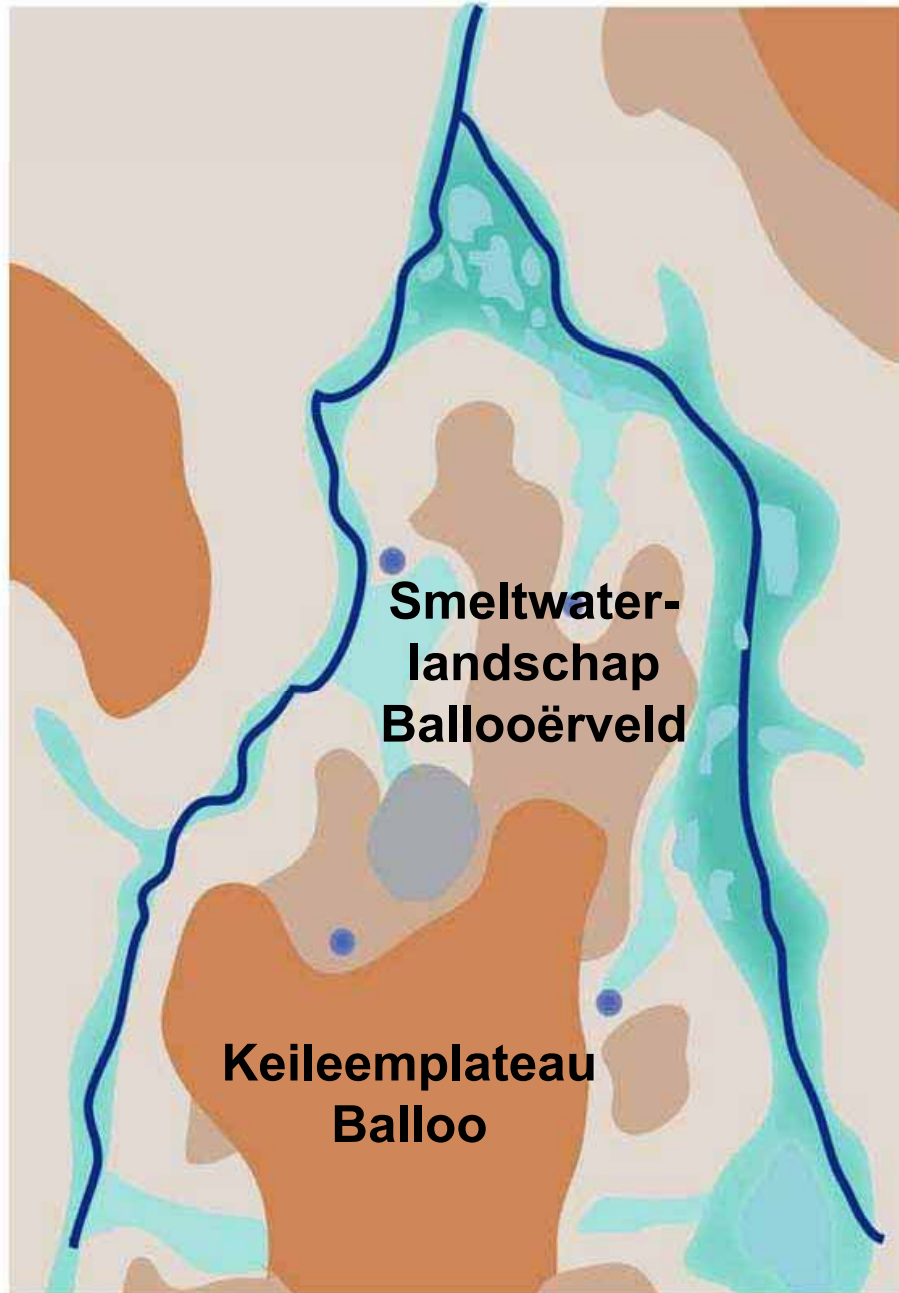
- **IJstijden-museum**
- **Prehistorische schatkamer**
- **Grote stille heide**
- **Oorlogslandschap**
- **Natuurgebied**
- **Leefomgeving van mensen**

Ballooërveld

1- Het landschap aan het einde van de ijstijden -ca 10000 jaar geleden-

- Potklei
- Keilem
- Pingoruïne
- Bovenloop
- Dekzandkopje
- Beekdal
- Dekzand en smeltwaterzand van hoog naar laag
- Beek

Oerbos in de Nieuwe Steentijd

2- Het landschap in het Midden-Neolithicum -ca 3000 v. Chr.-

- Beekdalvegetatie (open zeggemoerassen en gesloten broekbossen)
- Licht eiken-berkenbos
- Zwaar ontwikkeld eiken-lindenbos
- Pingoruïne
- Nederzettinglocaties neolithicum (bronstijd)
- Hunebed

**Woonplaatsen, grafmonumenten en
akkers uit de prehistorie**

**(vooral op de keileemgronden aan de
zuidkant van het Ballooërveld)**

34 prehistorische grafheuvels

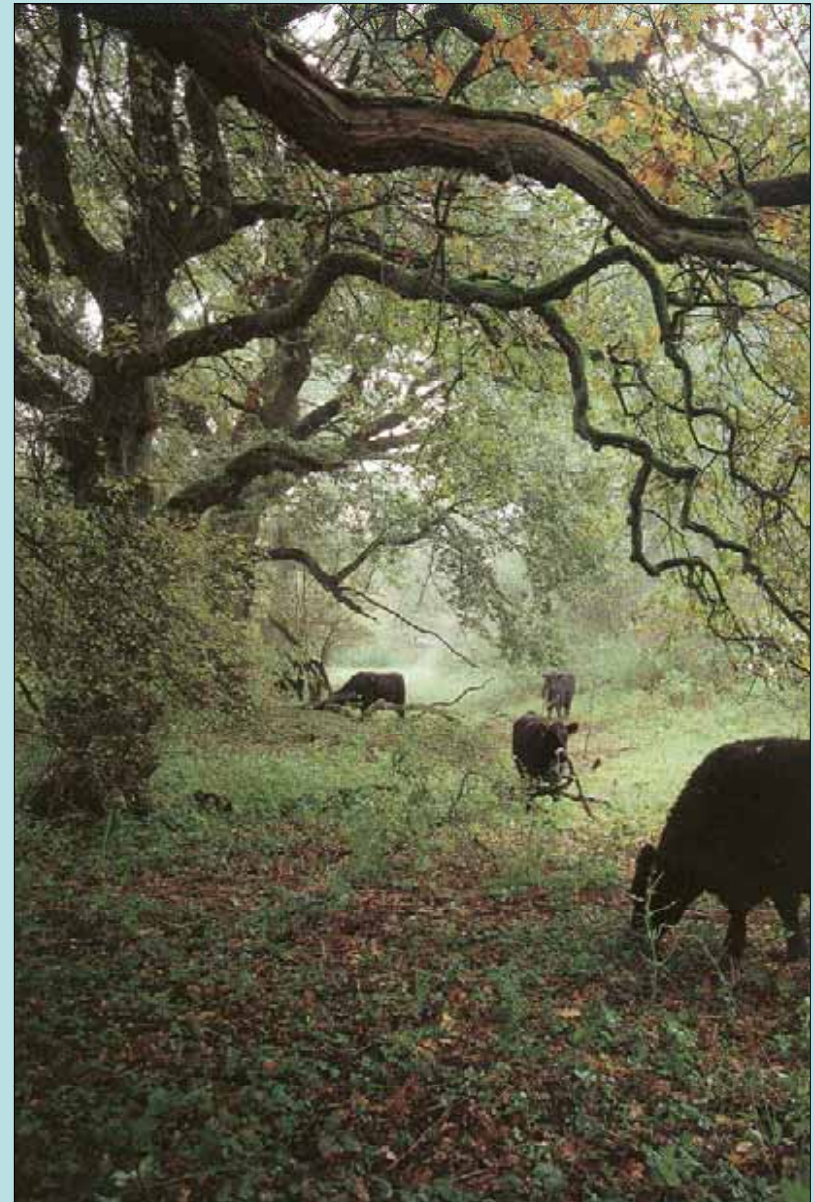

3- Het landschap in de Midden-Bronstijd -ca 1500 v. Chr.-

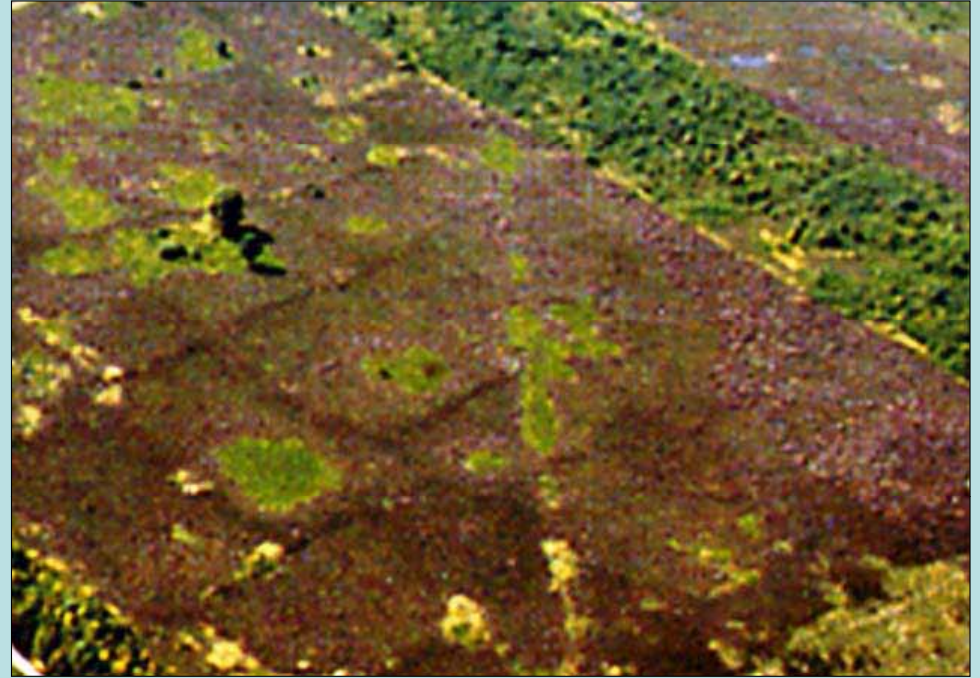
- Beekdalvegetatie (open zeggemoerassen en gesloten broekbossen)
- Licht eiken-berkenbos
- Zwaar ontwikkeld eiken-lindenbos
- Pingoruïne
- Nederzettinglocaties neolithicum (bronstijd)
- Hunebed
- Grafheuvel

Balooërveld verandert geleidelijk aan in een open parklandschap

Celtic fields: akkers uit de IJzertijd

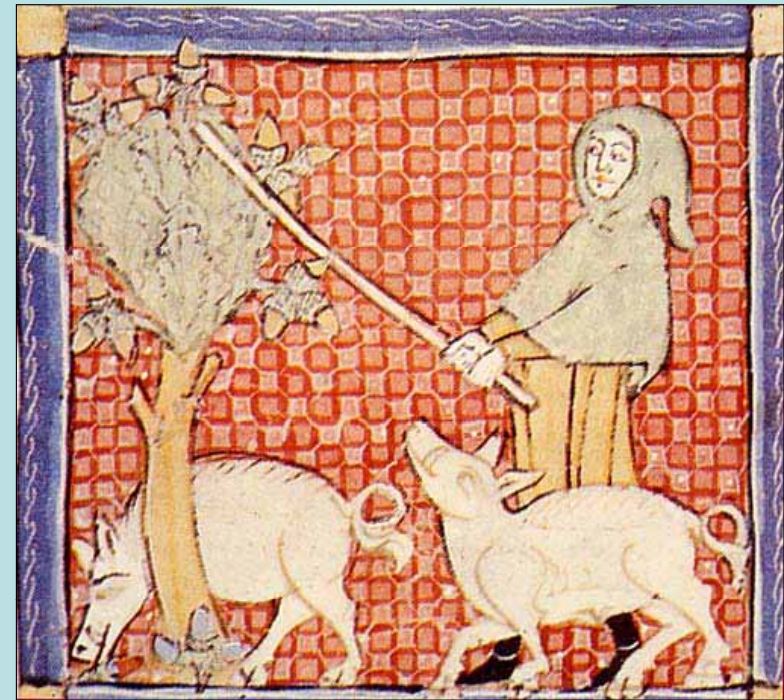

4- Het landschap in de Midden-IJzertijd -ca 400 v. Chr.-

- Beekdalvegetatie (open zeggemoerassen en gesloten broekbossen)
- Zwaar ontwikkeld eiken-lindenbos
- Open parklandschap op lichte dekzanden en smeltwaterzanden
- Dekzandkopjes met eikenbos
- Urnenveld
- Brandheuvel
- Celtic fields
- Grafheuvel
- Hunebed
- Met veen gevulde pingoruïne
- Grasheide

5- Het landschap in de Late Middeleeuwen -ca 1400 na Chr.-

- Beekdalvegetatie (open zeggemoerassen en gesloten broekbossen)
- Dekzandkopjes met eikenbos
- Holt
- Es
- Huizen
- Karrensporen
- Markegrens
- Tichelhuis
- Beginnende zandverstuivingen
- Grasheide, heide en struweel
- Pingoruïne deels uitgeveend
- Galgenberg
- Schatkamer

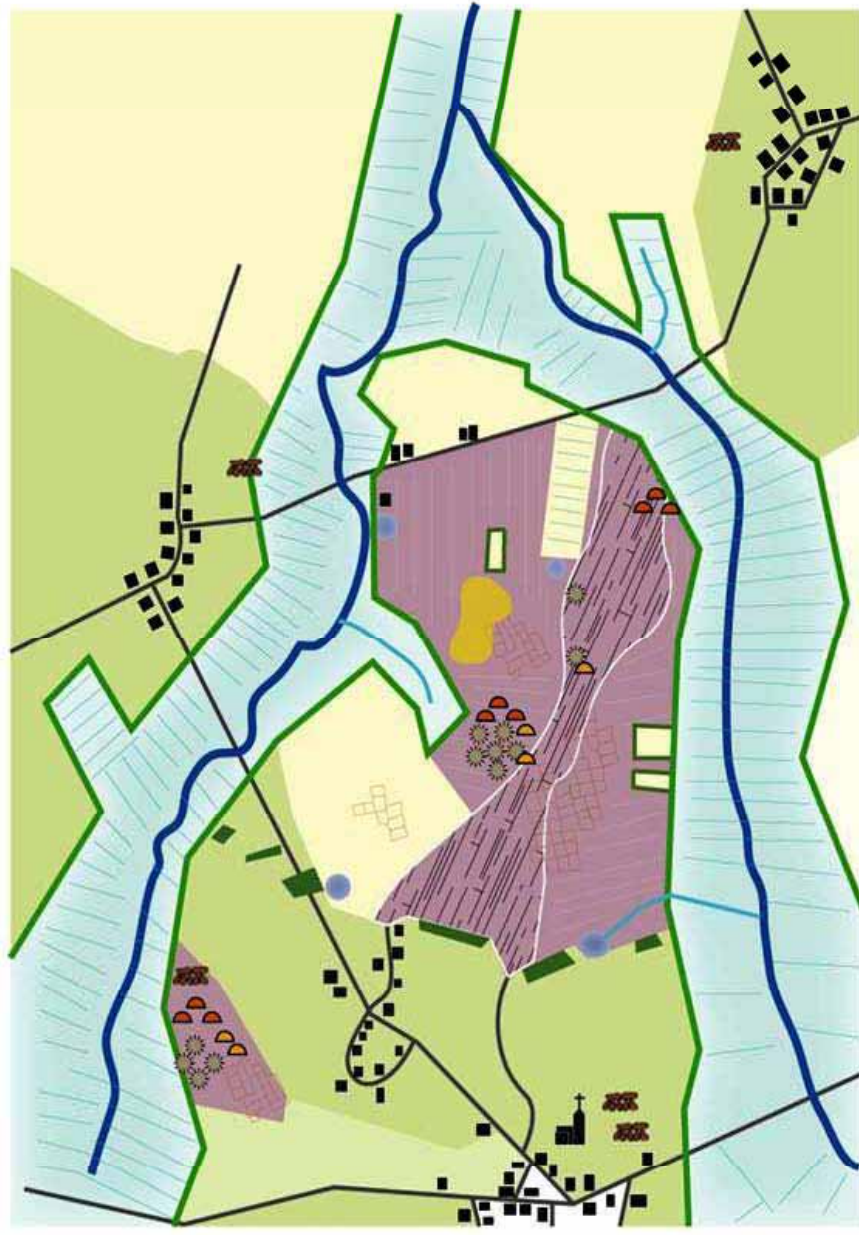
**Tussen 1500 en 1900 verandert het Ballooërveld
steeds meer in een uitgestrekte open heidevlakte**

De grote stille heide: het Ballooerveld in 1933

6 - Het landschap van de ontginningen -1935 na Chr.-

1919: aankoop door Defensie

Restanten worden ontgonnen in jaren '20 en '30 (Koebroeksveld, Heestveld, Overdijksveld)

Op het veld zelf kleine omwalde ontginningen

Loopgraven en tankgracht (1944)

Defensiebosjes (1957-1961)

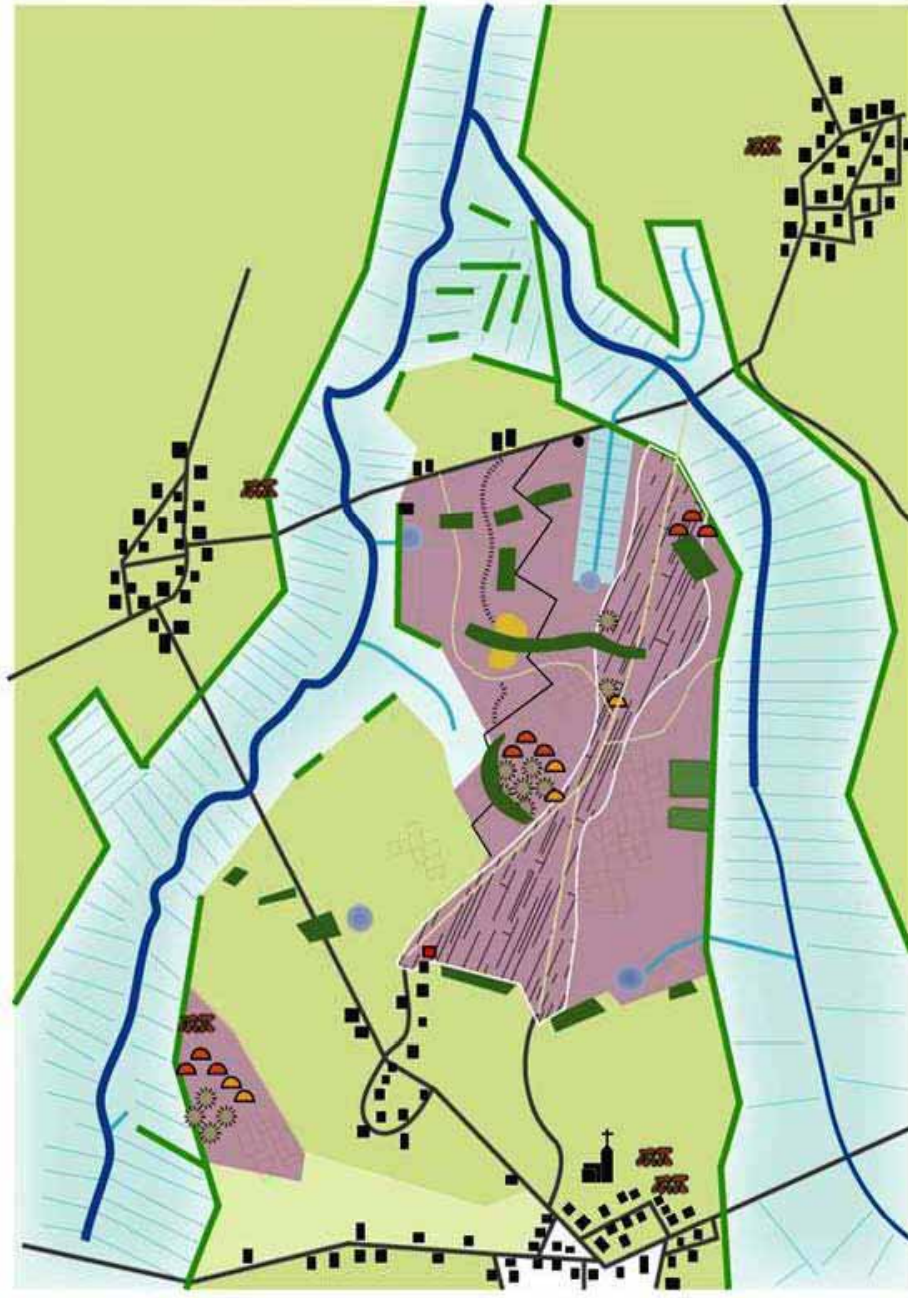
	Verkavelde groenlanden
	Jonge heideontginningen
	Es
	Heide
	Huizen
	Uitgeveende pingoruïne
	Doorgaande wegen
	Gesloten houtwal

Loopgraaf uit Tweede Wereldoorlog

7- Het landschap nu

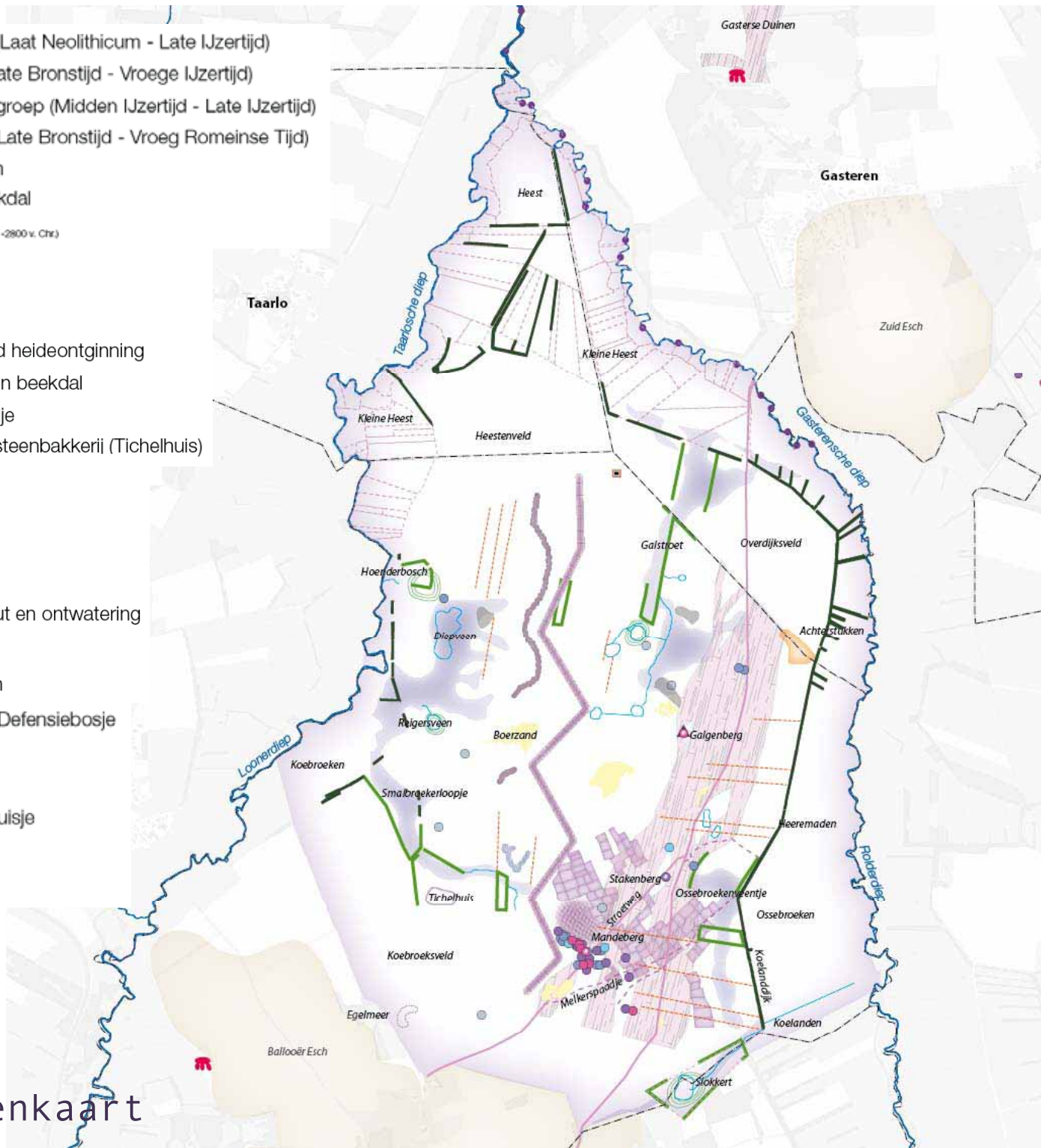
-2009 na Chr.-

- Bouwland
- Heide
- Defensiebosjes
- Tankgracht en loopgrafen
- Huizen
- Nieuwe wegen
- Gesloten houtwal
- Verbindingshuisje, defensie
- Schaapskooi

- Grafheuvels (Laat Neolithicum - Late IJzertijd)
- Urnenveld (Late Bronstijd - Vroege IJzertijd)
- Brandheugelgroep (Midden IJzertijd - Late IJzertijd)
- Celtic fields (Late Bronstijd - Vroeg Romeinse Tijd)
- Karrensporen
- Houtwal beekdal
- Hunebed (3400 - 2800 v. Chr.)
- Stuifzand
- Es
- Ritsen
- Houtwal rond heideontginning
- Slotenpatroon beekdal
- Melkerspaadje
- Kleiwinning/steenbakkerij (Tichelhuis)
- Markegrens
- Galgenberg
- Herenweg
- Voorde
- Verveningsput en ontwatering
- Beek
- Paraboolduin
- Overblijvend Defensiebosje
- Tankgracht
- Loopgraven
- Verbindingshuisje
- Pingoruïne
- Stroet

Relictenkaart

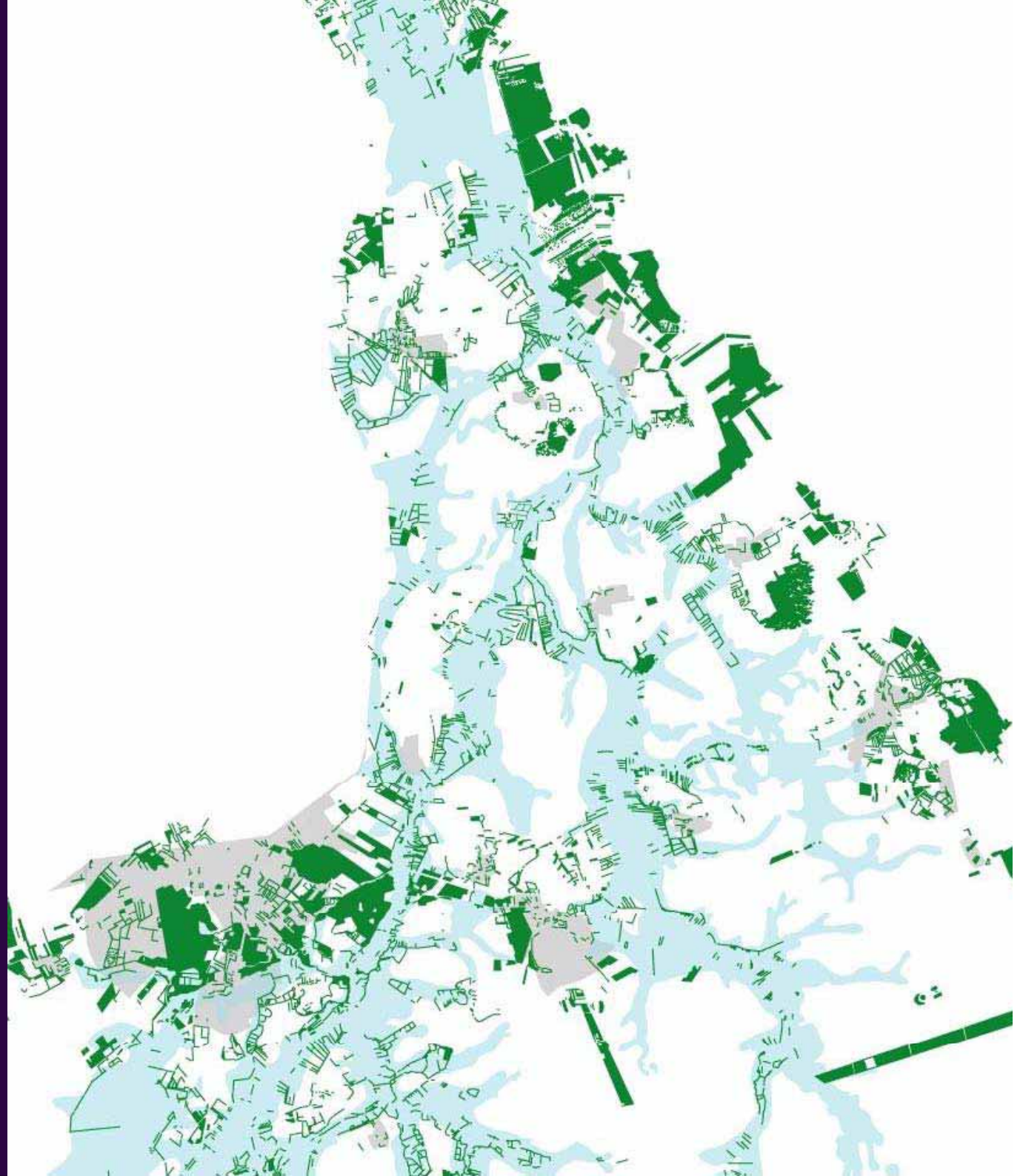
Conclusies

- **Weinig gebieden in Drenthe kennen zo'n hoge dichtheid aan sporen uit zoveel verschillende tijdvakken van de Drentse geschiedenis als het Ballooërveld**
- **Nergens in Drenthe komt het historische esdorpenlandschap in zo complete en gave staat voor (esdorp-es-stroomdal-heide) als in het dorpslandschap van Balloo**

HOOFDLIJNEN
VAN HET
INRICHTINGS- en BEHEERPLAN

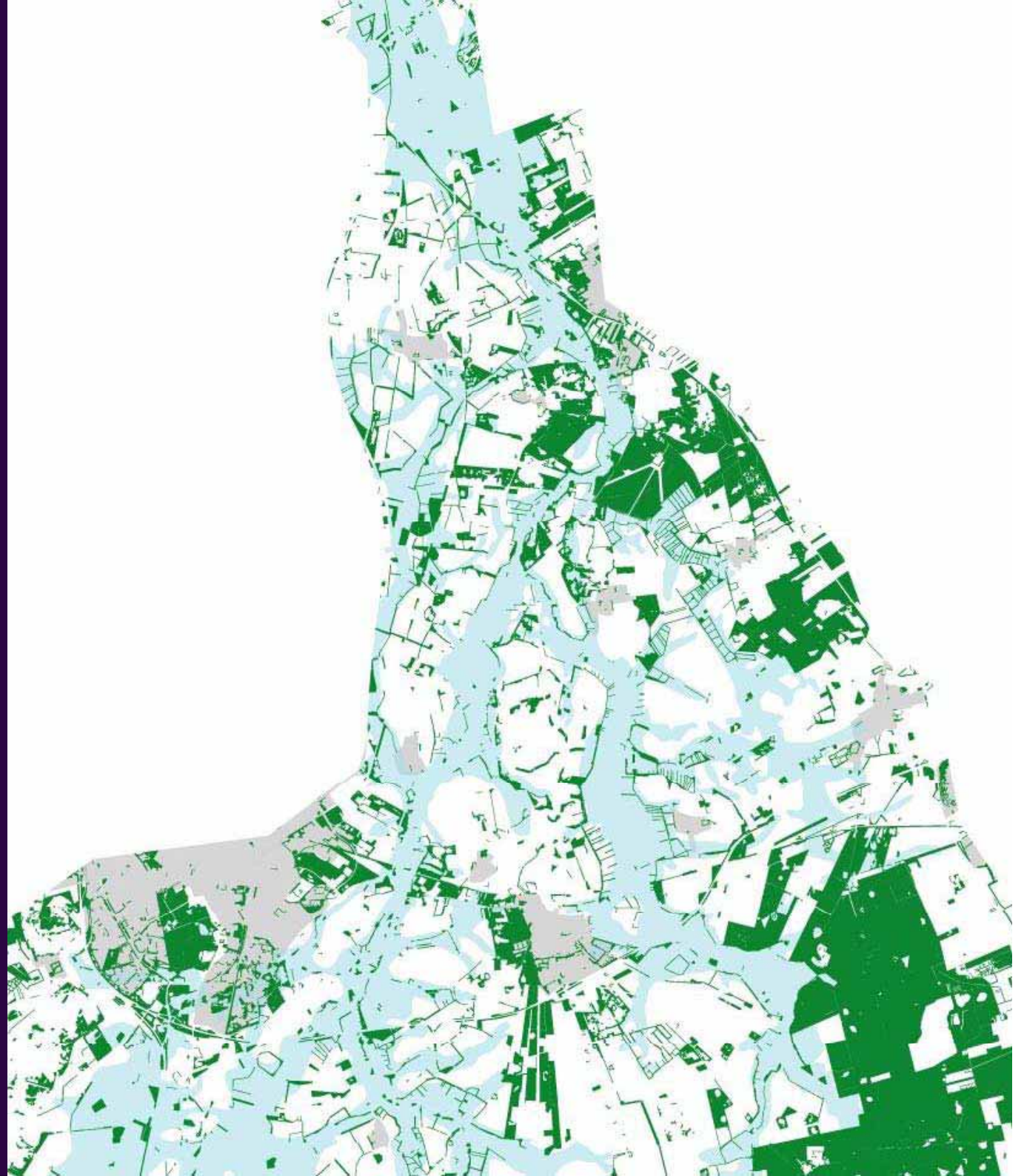
1900

Bepplanting

2000

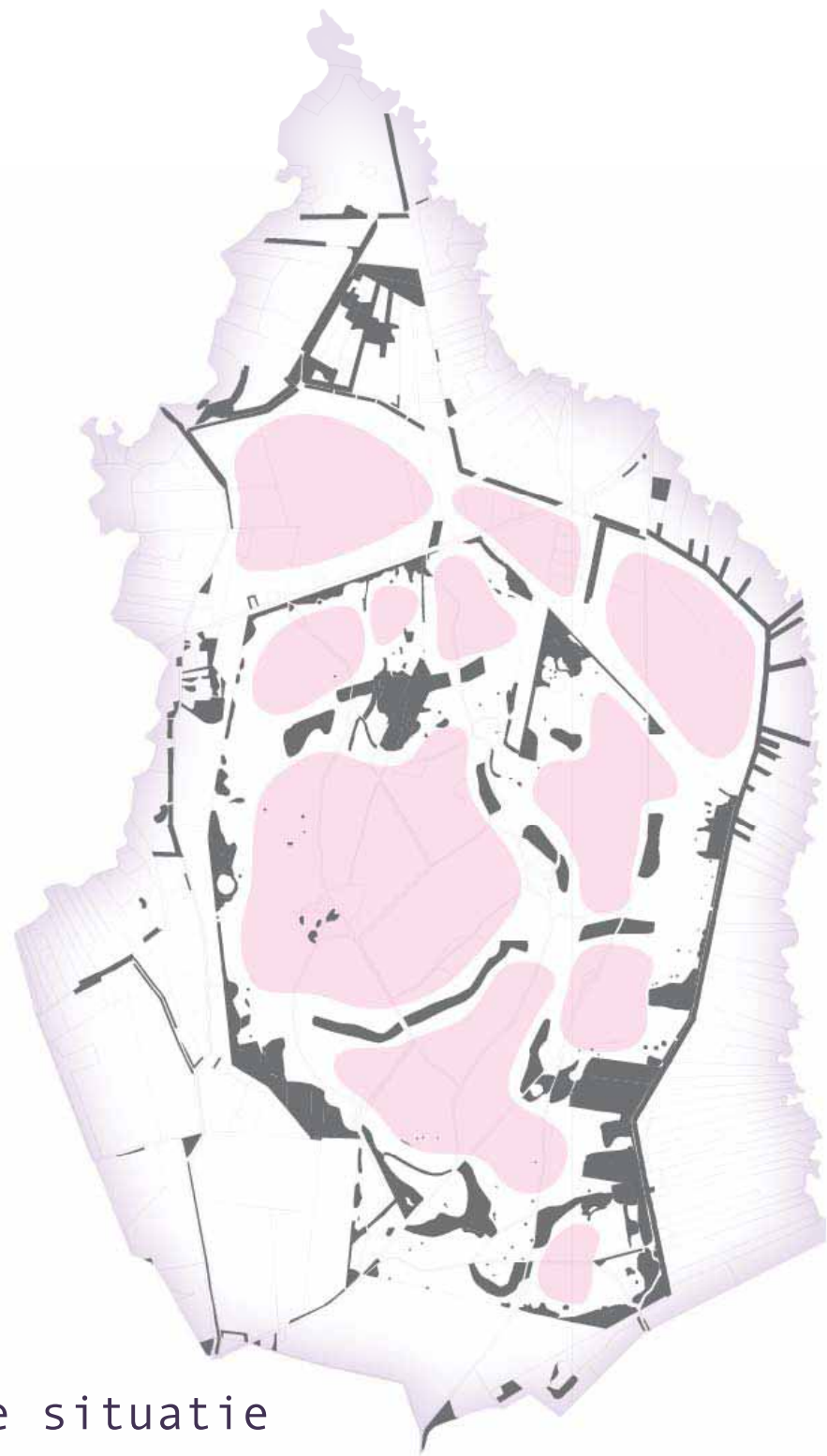
Bepplanting

- Aangeplant Defensiebos_Naaldbos
- Aangeplant Defensiebos_Loofbos
- Andere opgaande beplanting_op top10NL
- Jonge opslag_volgens recente luchtfoto
- Houtwallen
- Solitaire bomen

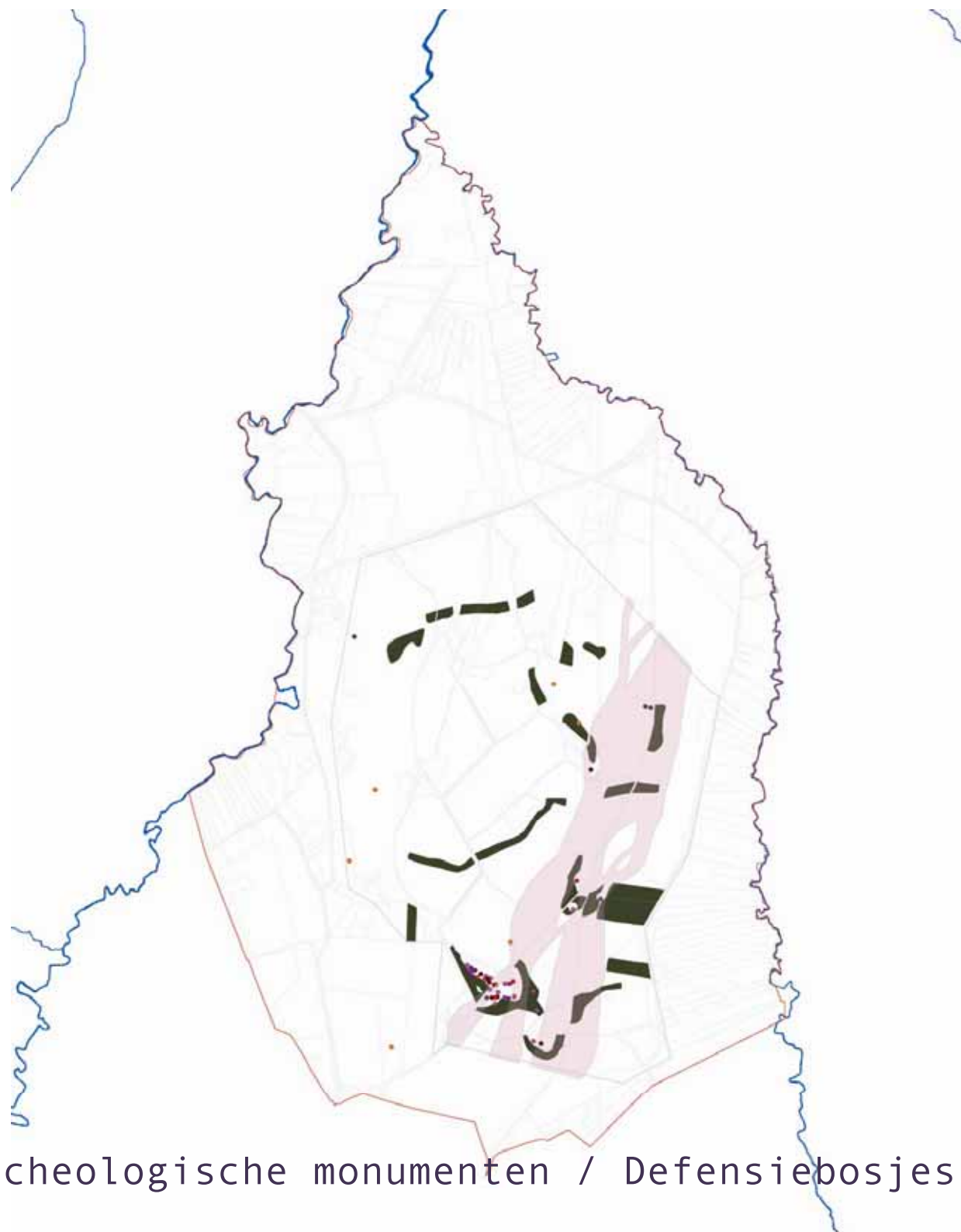
Huidige beplanting

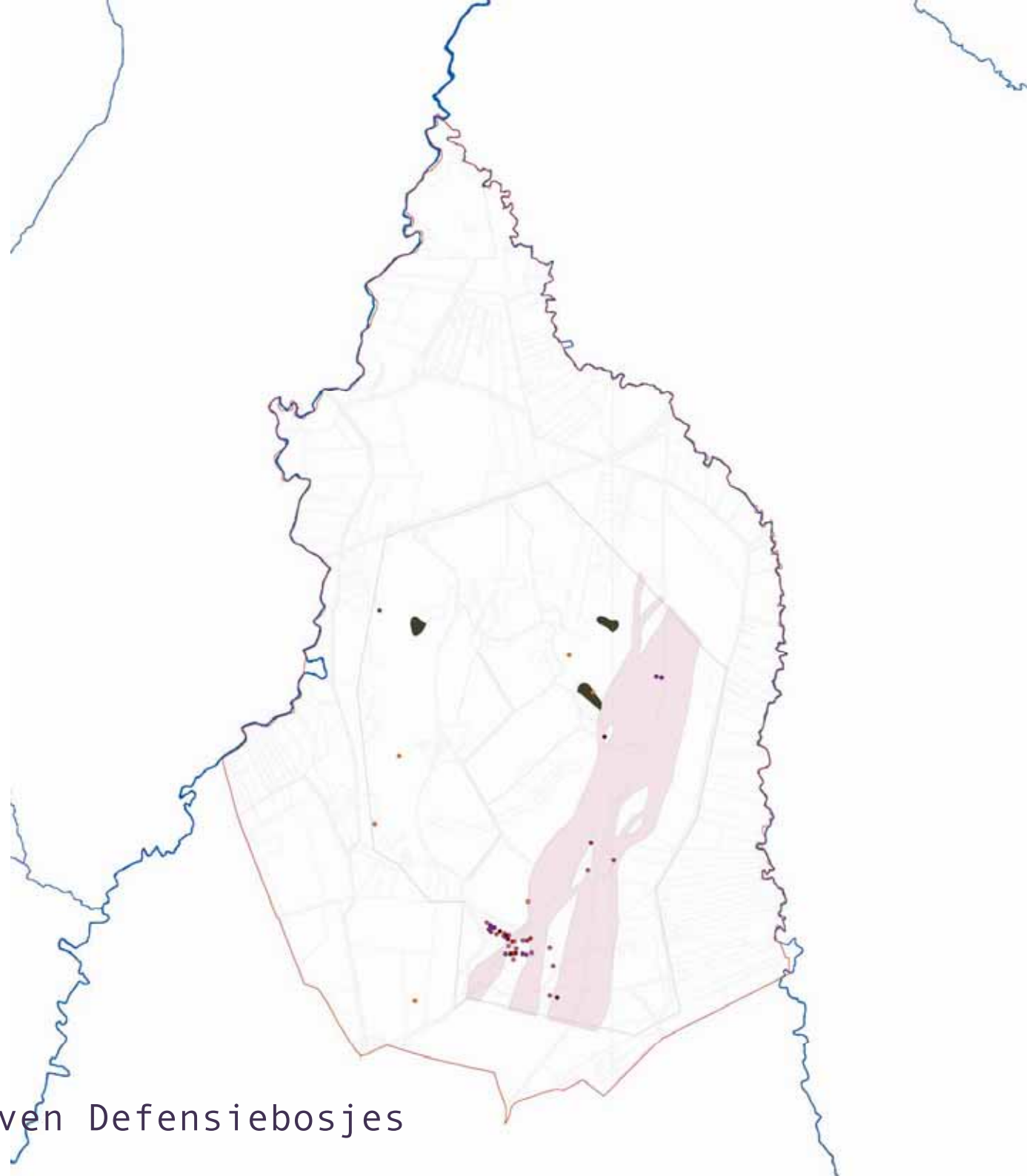
Te beleven ruimten | Huidige situatie

Ruimtelijke samenhang relictten
+
beplanting

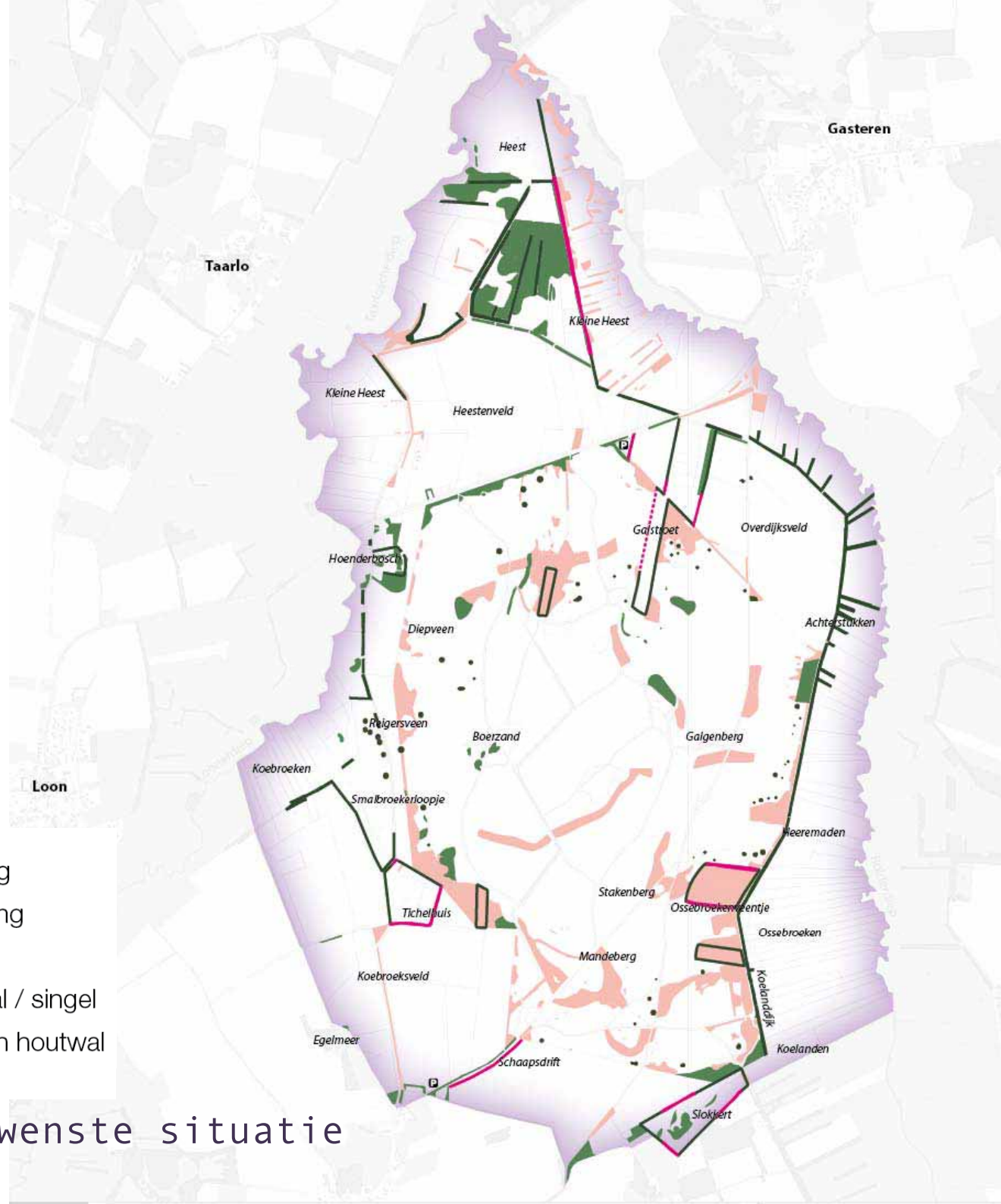

Conflict archeologische monumenten / Defensiebosjes

Te handhaven Defensiebosjes

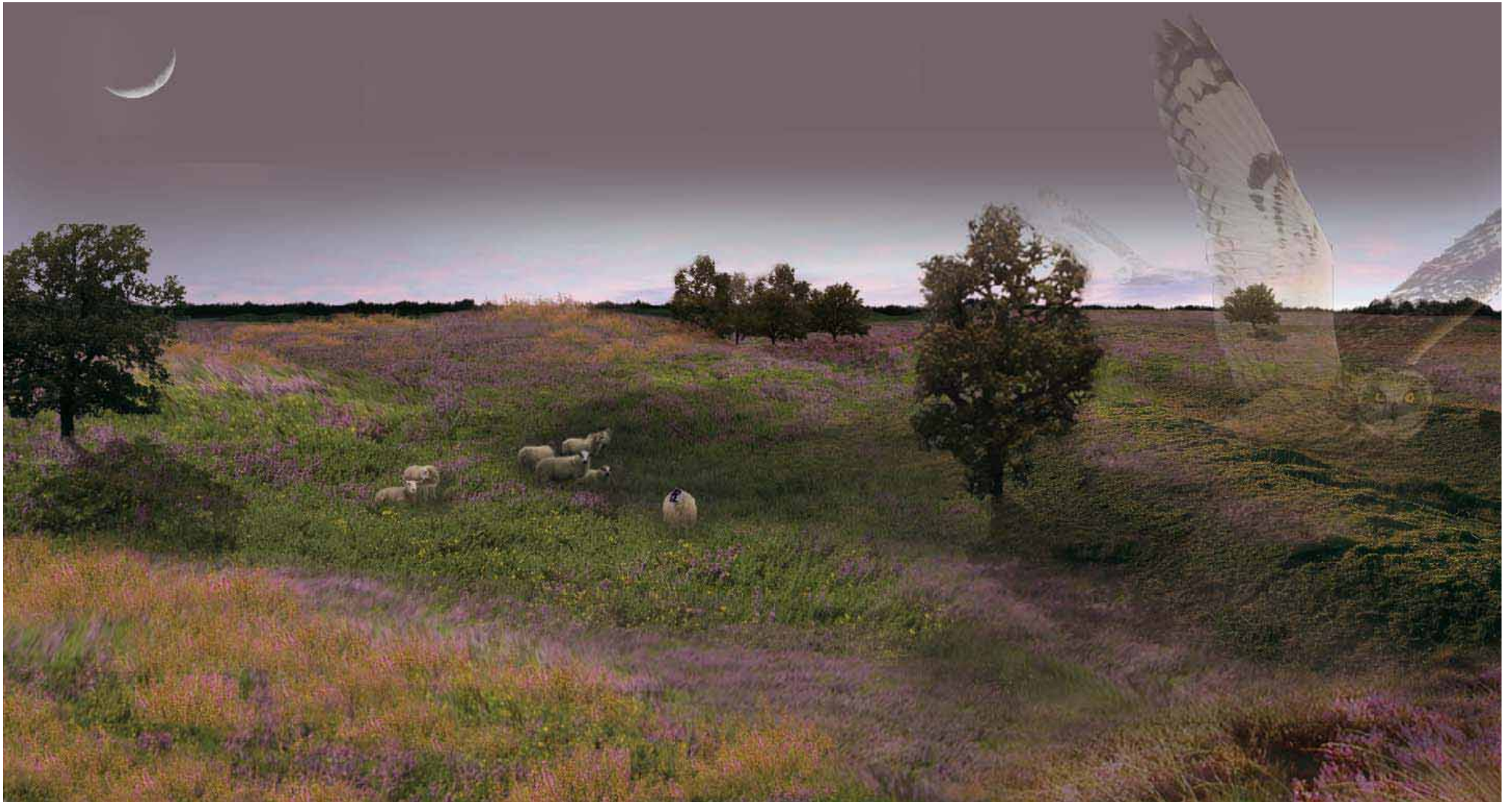

- Te behouden beplanting
- Te verwijderen beplanting
- Te behouden houtwal
- Aan te brengen houtwal / singel
- Mogelijk aan te brengen houtwal

Bepplanting | Gewenste situatie

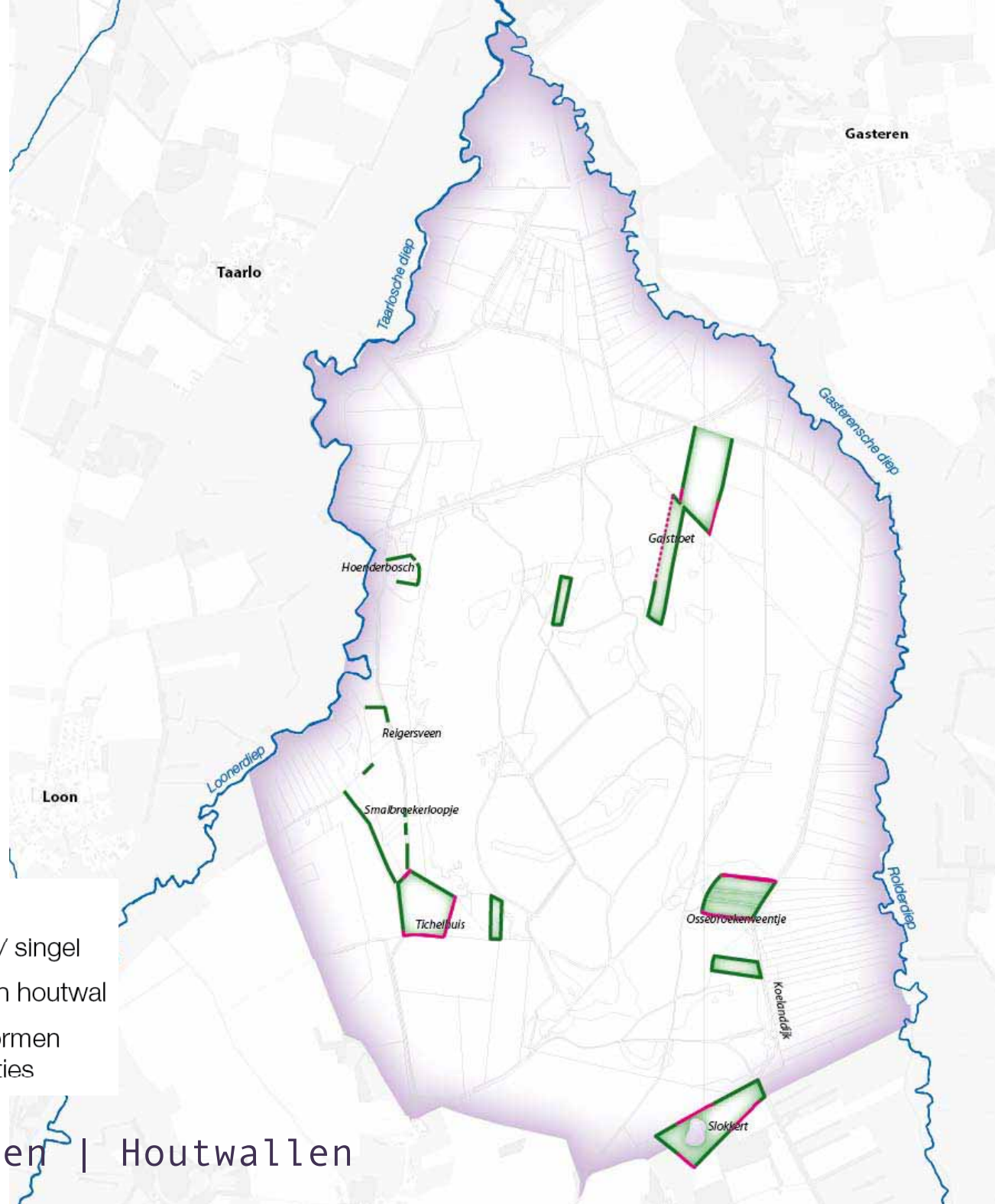

Heideveld met Defensiebosjes

Impressie | Opengemaakt heideveld met microreliëf, solitaire bomen en boomgroepen

‘Schatkamers’

- Te behouden houtwal
- Aan te leggen houtwal / singel
- Mogelijk aan te brengen houtwal
- "Schatkamer" om te vormen naar bijzondere vegetaties

Heideontginningen | Houtwallen

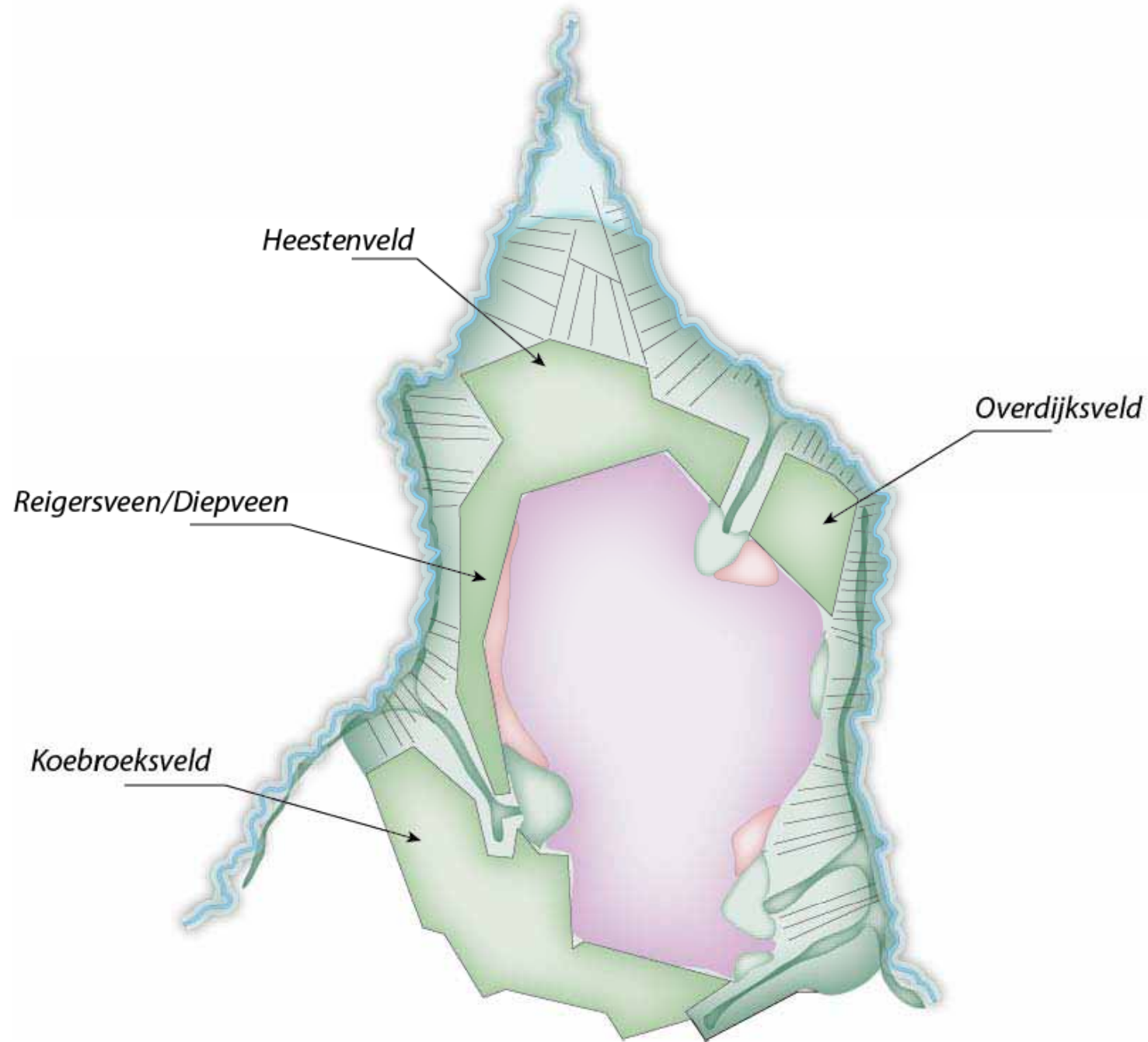
Heideontginningen | Bestaande houtwal

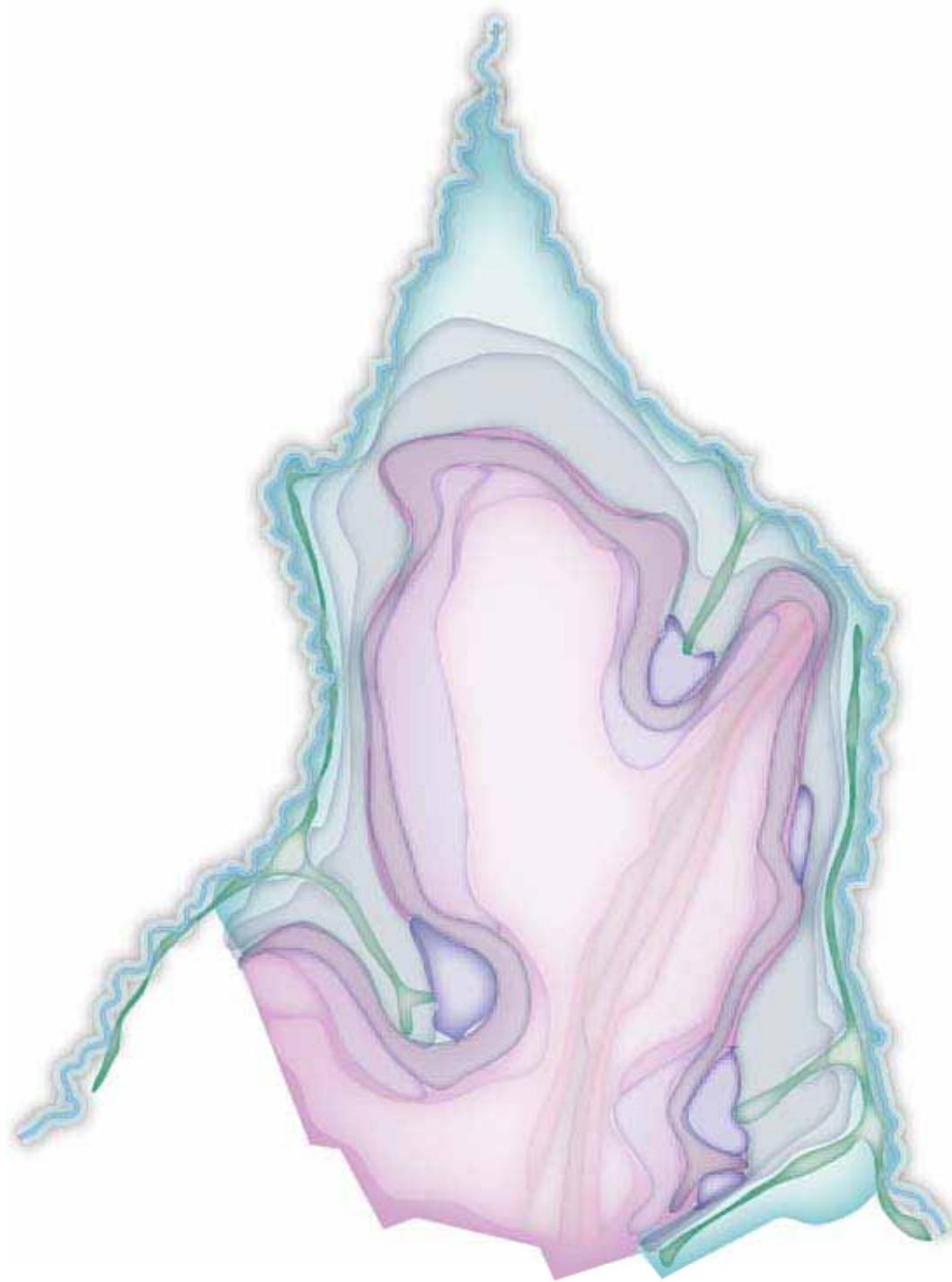

Heideontginning in een slenk:
Impressie van schatkamer met natte vegetatie

Ecologische overgang veld-dal

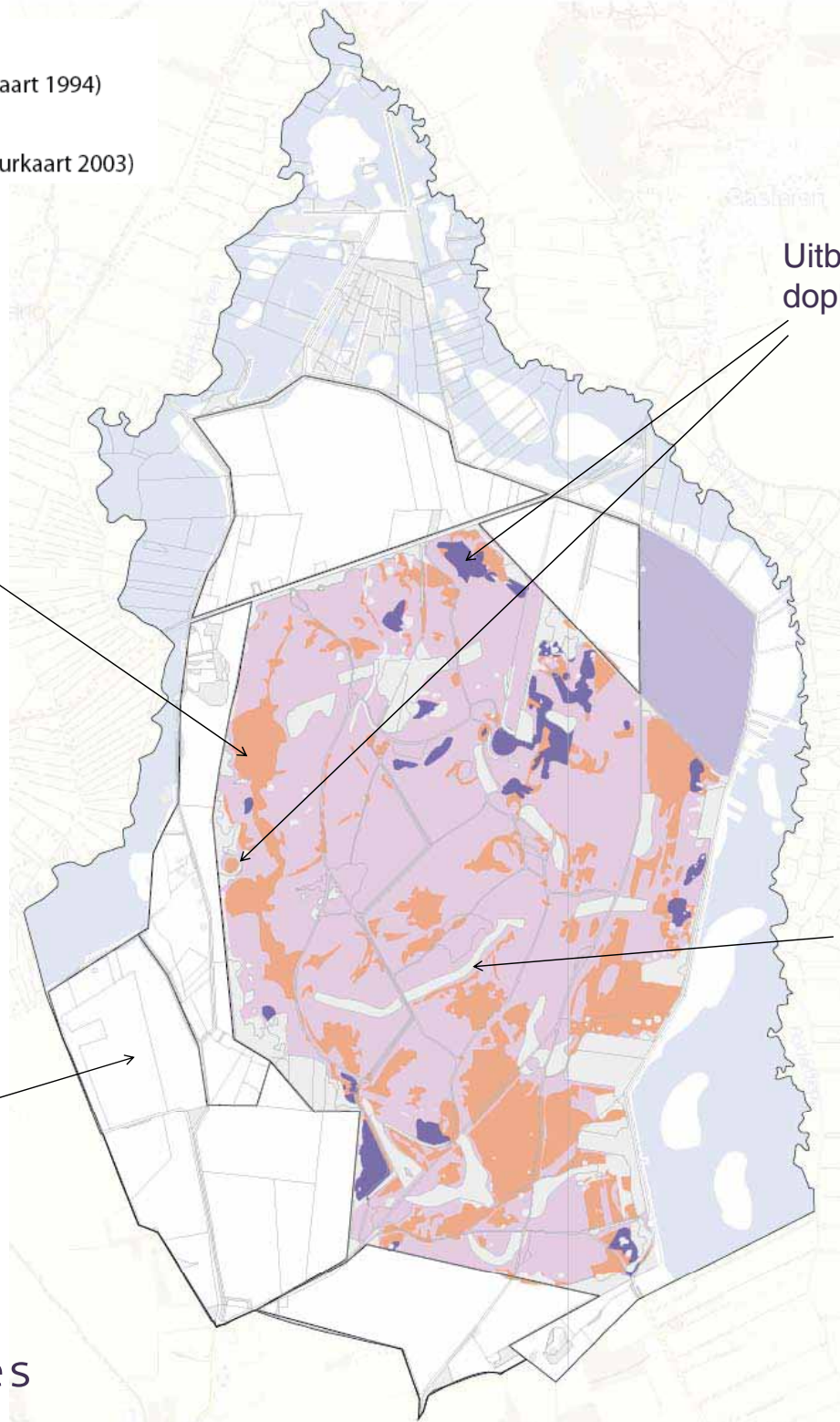
Ambitie: op en langs het veld zoveel mogelijk gradiëntbeheer toepassen overall waar het nu nog een harde ecologische grens is.

Ecologische overgangen | Gewenste situatie

Heide en heidegebonden fauna

- Bestaande struikheide
- Natte heide, bestaand (bron: DGW&T vegetatiekaart 1994)
- Natte heide in ontwikkeling
- Vergraste heide, bestaand (bron: DGW&T structuurkaart 2003)

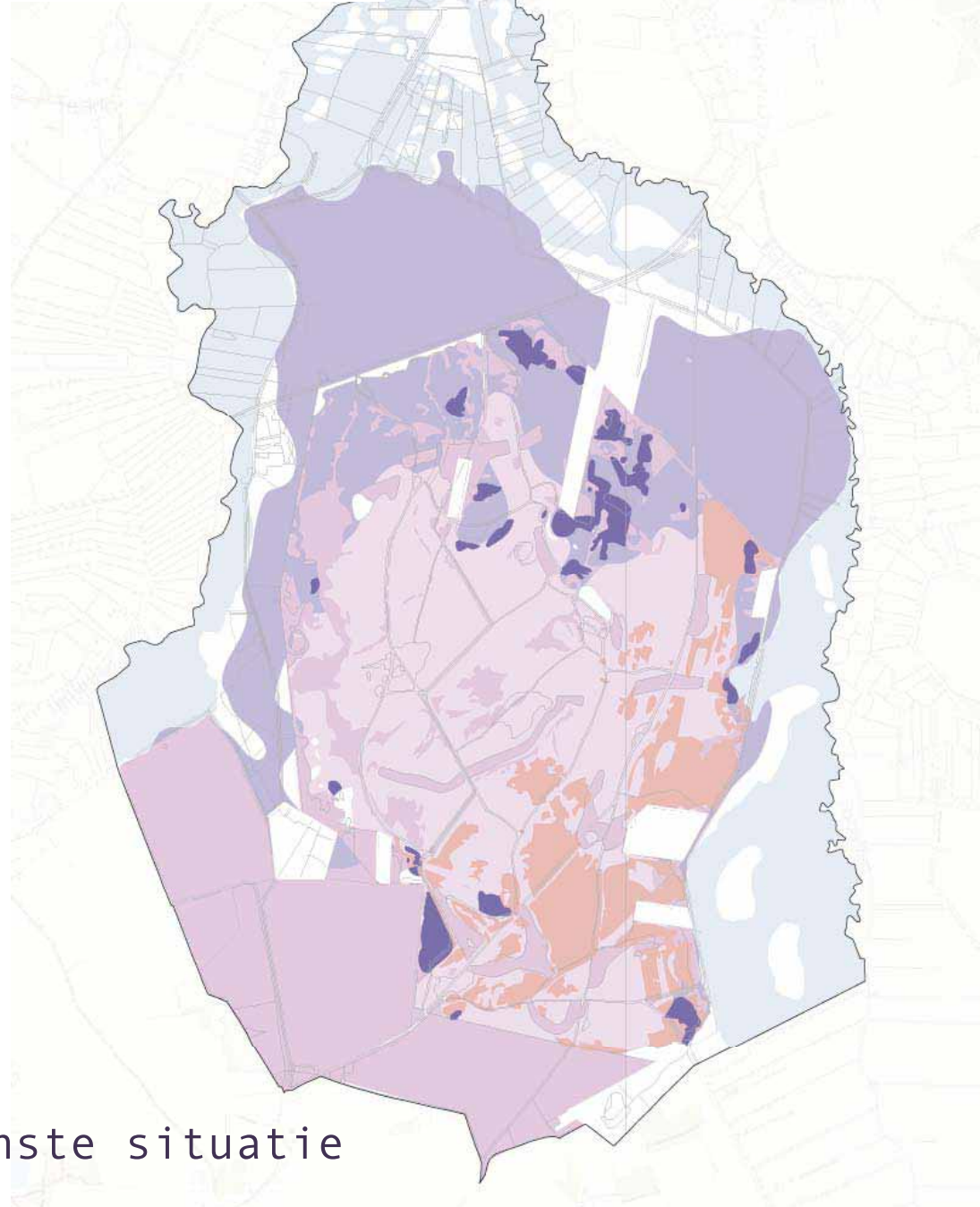
Uitbreiden areaal dopheide

Vergraste heide omvormen naar natte heide (waar geen archeologische waarden zijn)

Defensiebosjes omvormen naar heide

Landbouwgronden omvormen naar heide

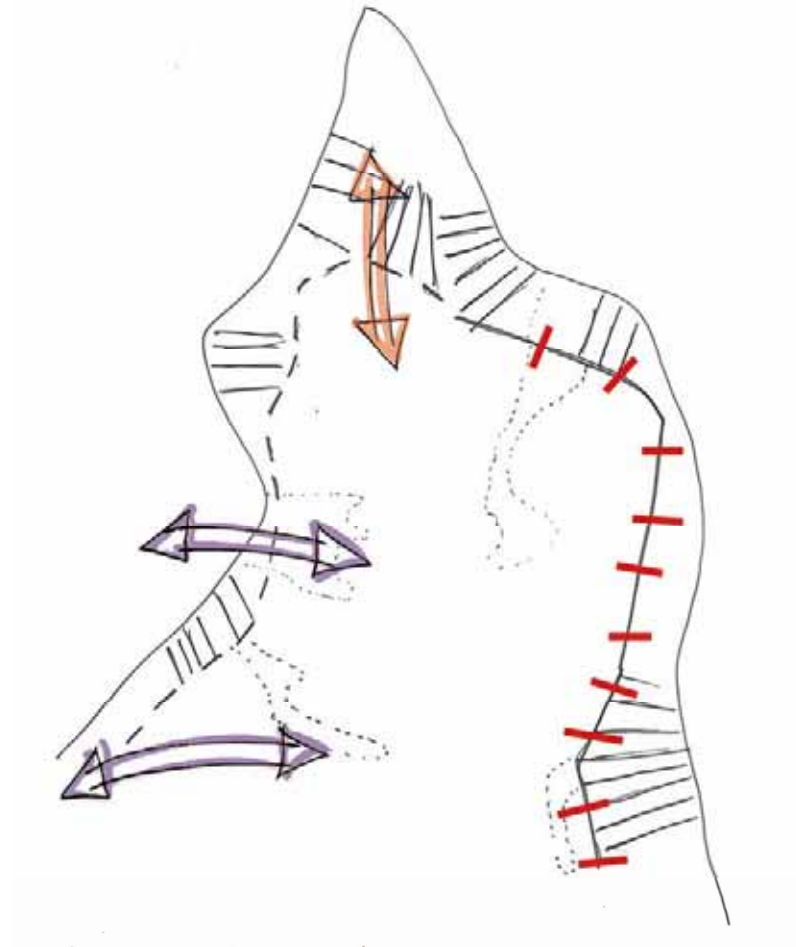
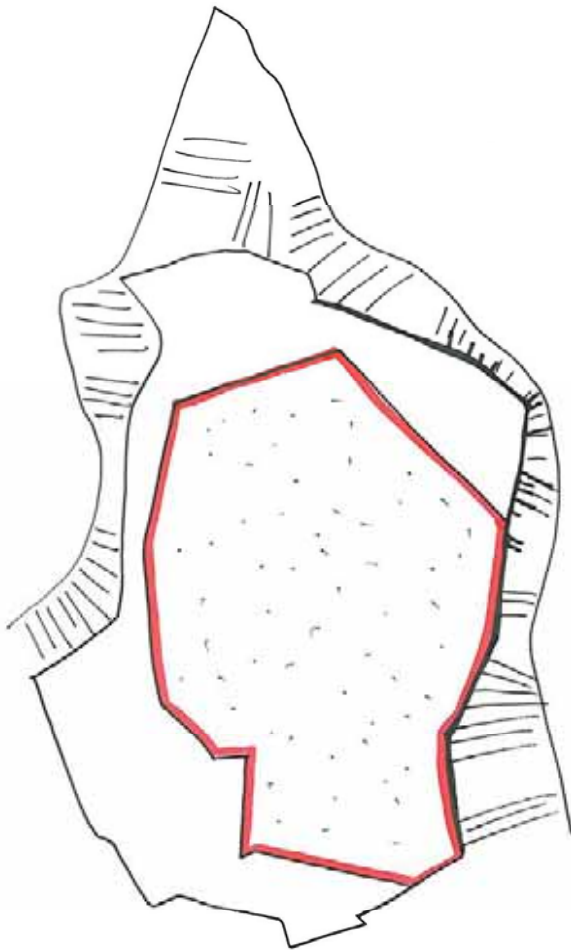
- Bestaande struikheide
- Overblijvende vergraste heide (bron: DGW&T structuurkaart 2003) i.v.m. archeologie
- Te ontwikkelen struikheide
- Bestaande natte heide (bron: DGW&T vegetatiekaart 1994)
- Te ontwikkelen natte heide

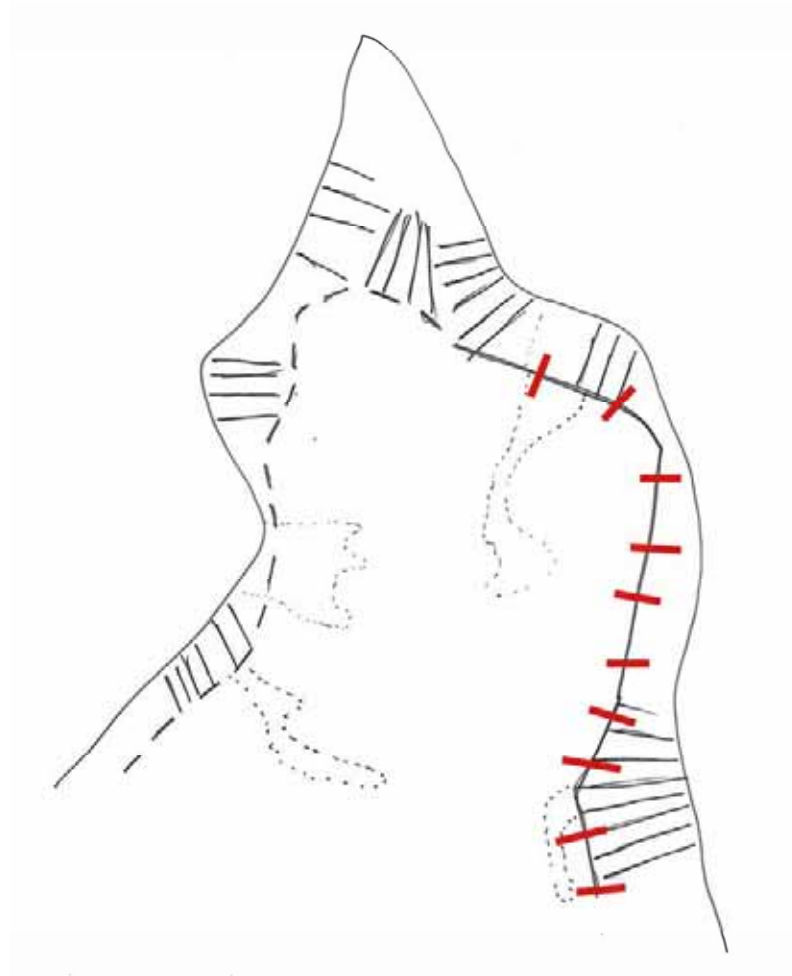
Heidekaart | Gewenste situatie

Ruimtelijke overgang veld-dalen

Begrenzing heideveld: Huidige situatie | Gewenste situatie

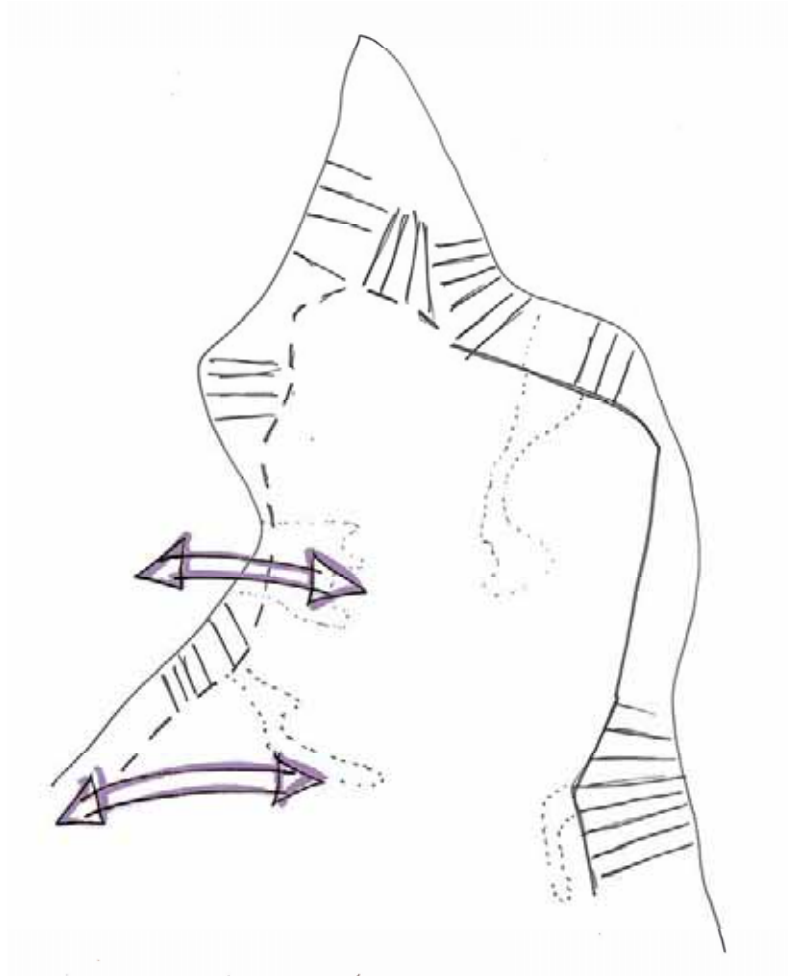
Oostkant | Houtwal met doorkijkjes

Oostkant | Houtwal met doorkijkjes naar Rolderdiep (Ossebroeken)

Oostkant | Impressie van houtwal met doorkijkjes

Westkant | Open overgang

Westkant | Bepplantingstrook verwijderen voor visuele verbinding, gradiëntbeheer toepassen, zandweg verwijderen.

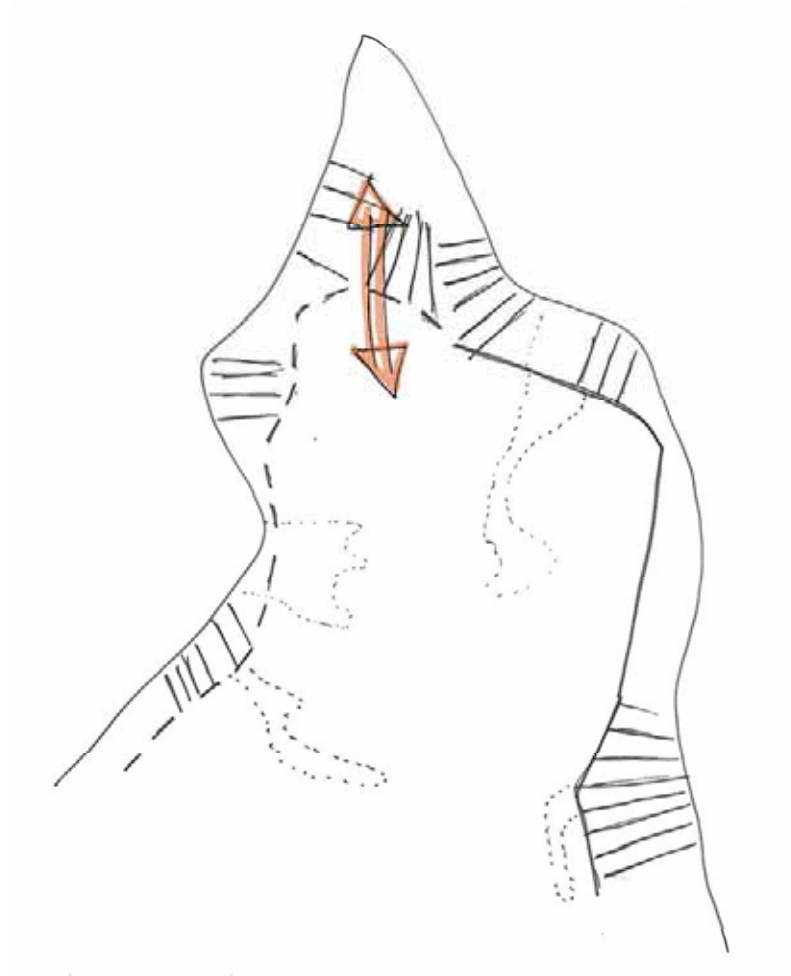

Westkant | Impressie

Westkant | Impressie

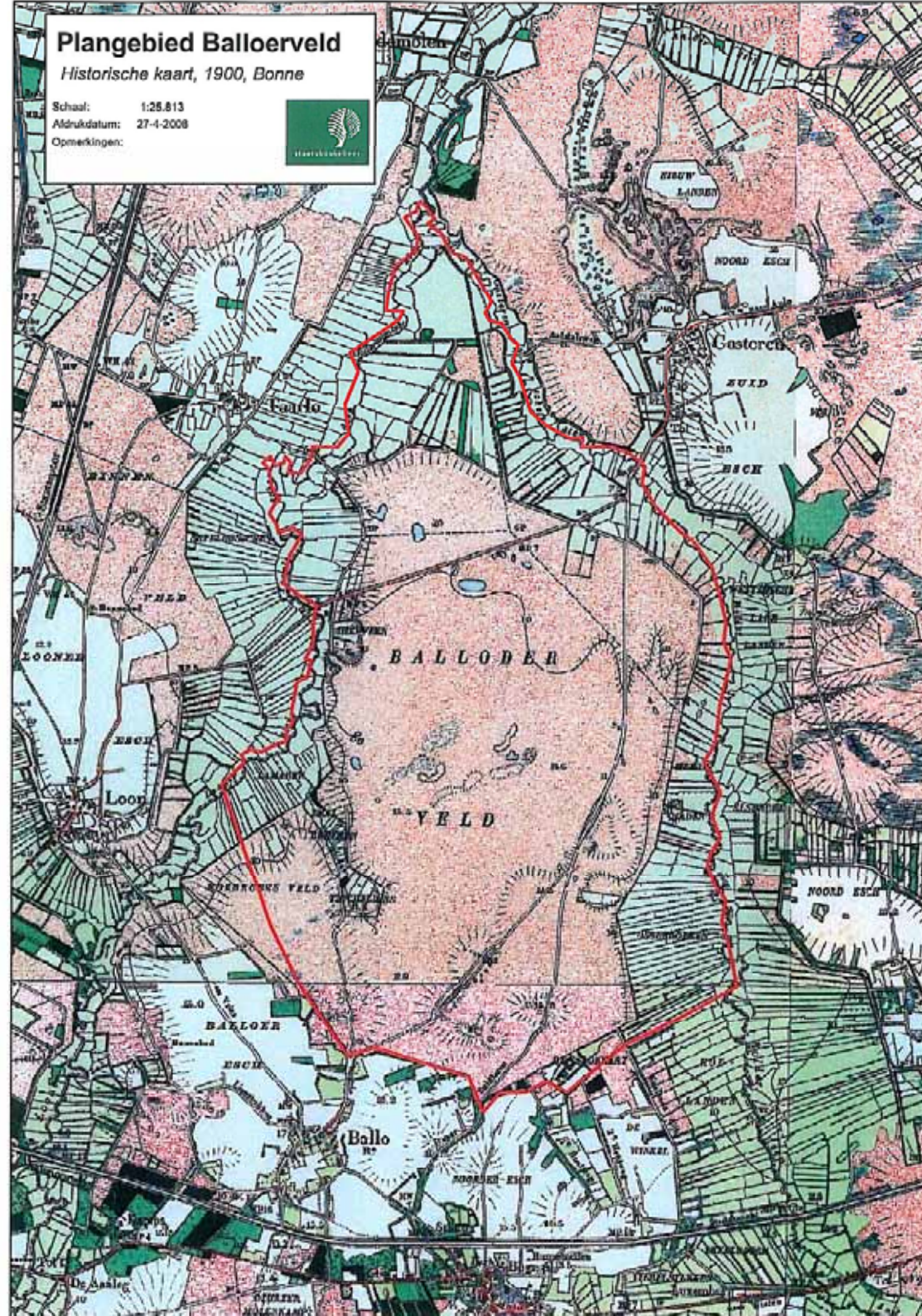

Noordkant | Relatie veld-dal herstellen | Nieuwe heide maken

Plangebied Balloerveld

Historische kaart, 1900, Bonne

Schaal: 1:25.813
Afdrukdatum: 27-4-2008
Opmerkingen:

1900

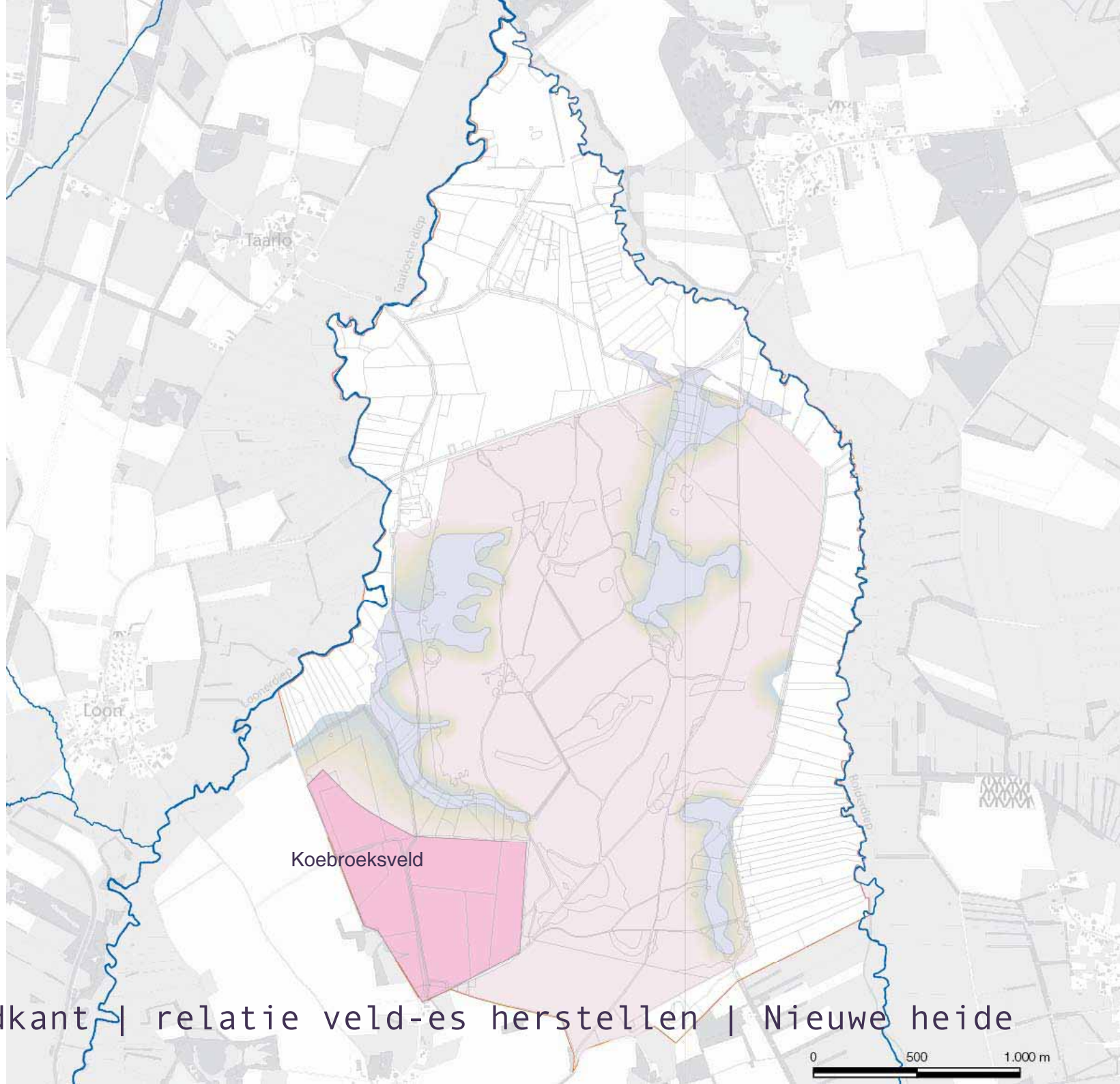

Noordkant | Zicht vanaf de Visvliet naar de Heesten
Bestaande situatie

Noordkant | Impressie van zicht vanaf de Visvliet naar het Heestenveld

Ruimtelijke overgang es-veld

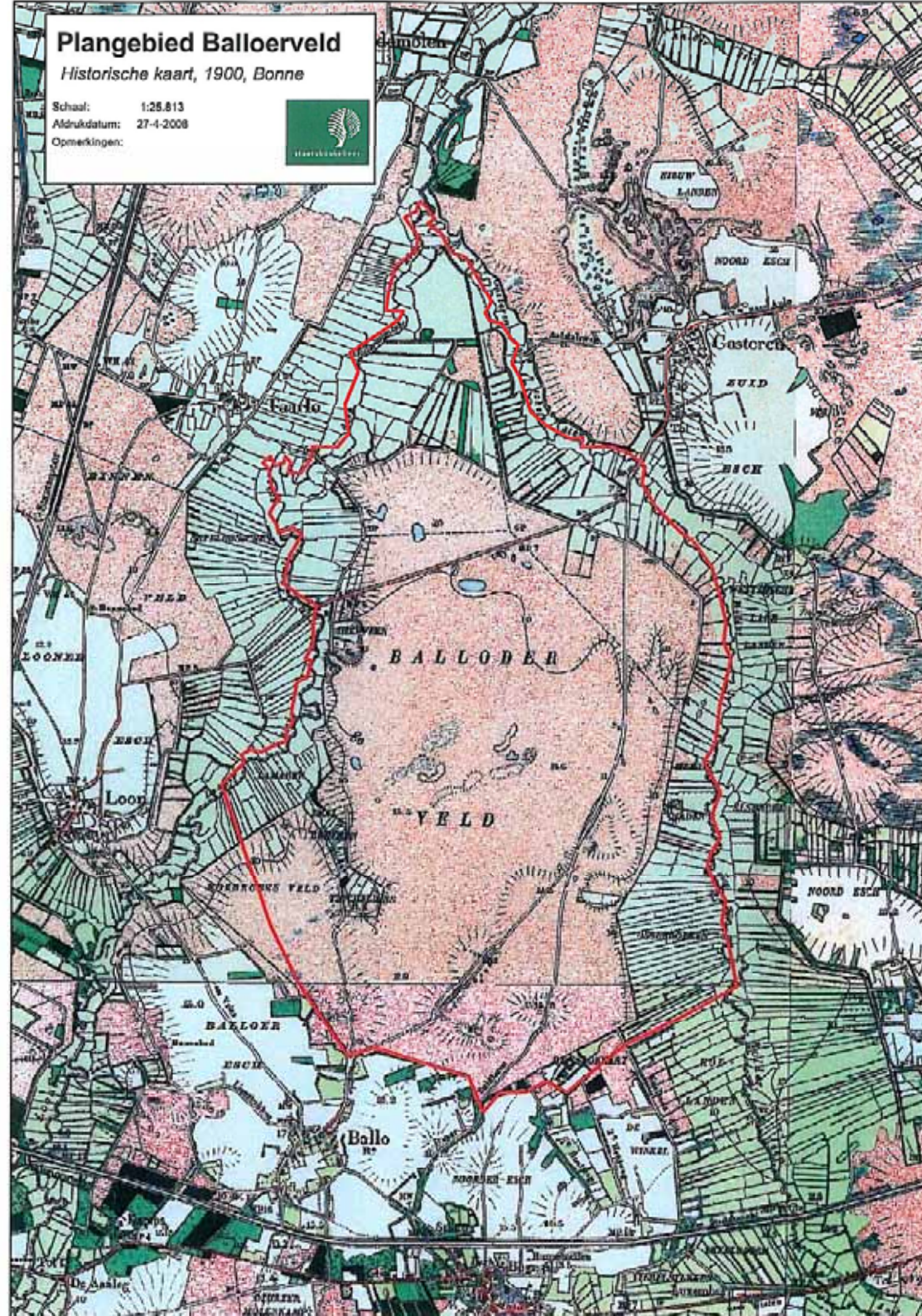
Zuidkant | relatie veld-es herstellen | Nieuwe heide

Plangebied Balloerveld

Historische kaart, 1900, Bonne

Schaal: 1:25.813
Afdrukdatum: 27-4-2008
Opmerkingen:

1900

Zuidkant | Zicht over het Koebroeksveld naar de es van Balloo
Bestaande situatie

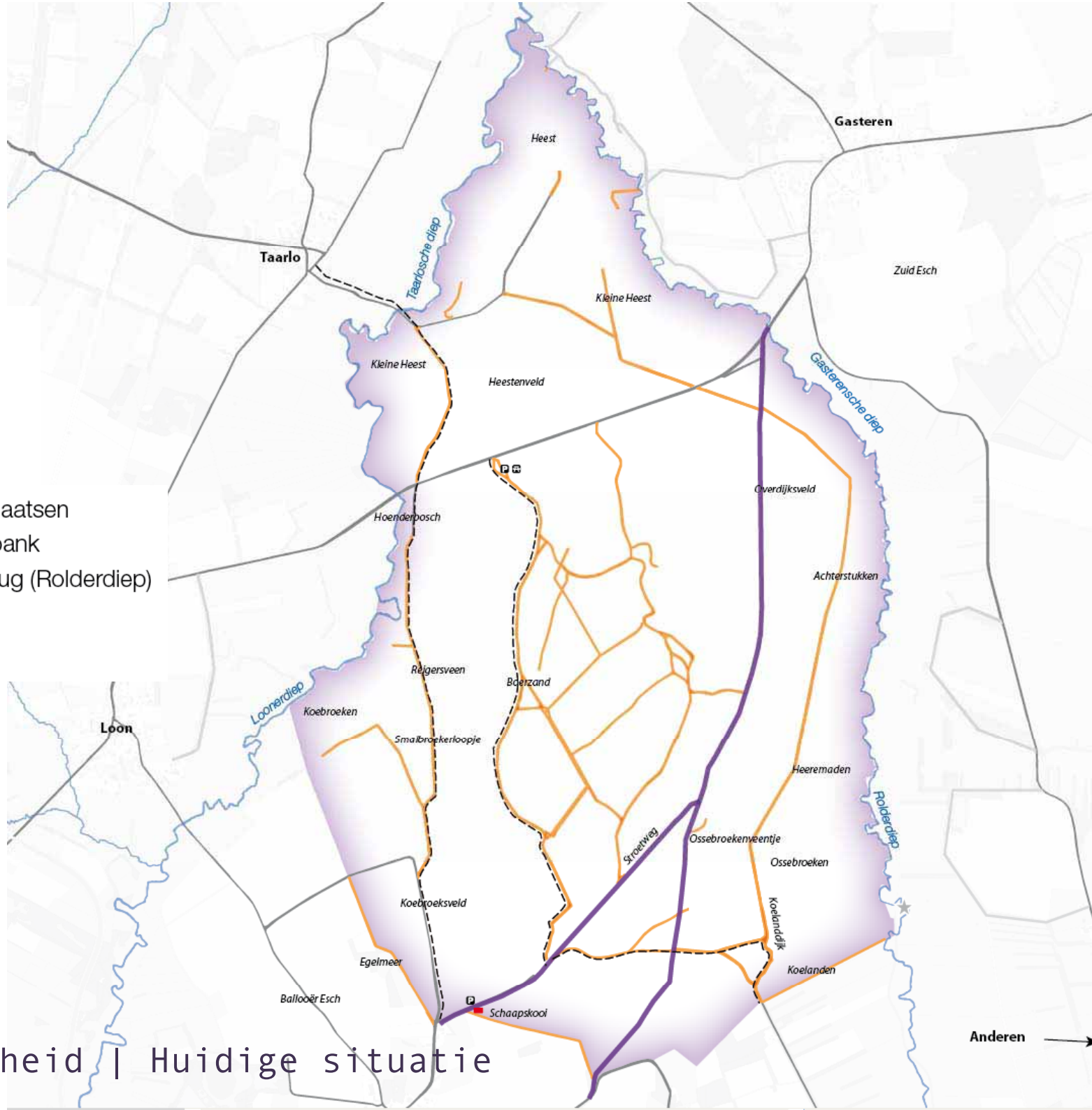

Zuidkant | Zicht over het Koebroeksveld naar de es van Balloo
Impressie

Padennetwerk

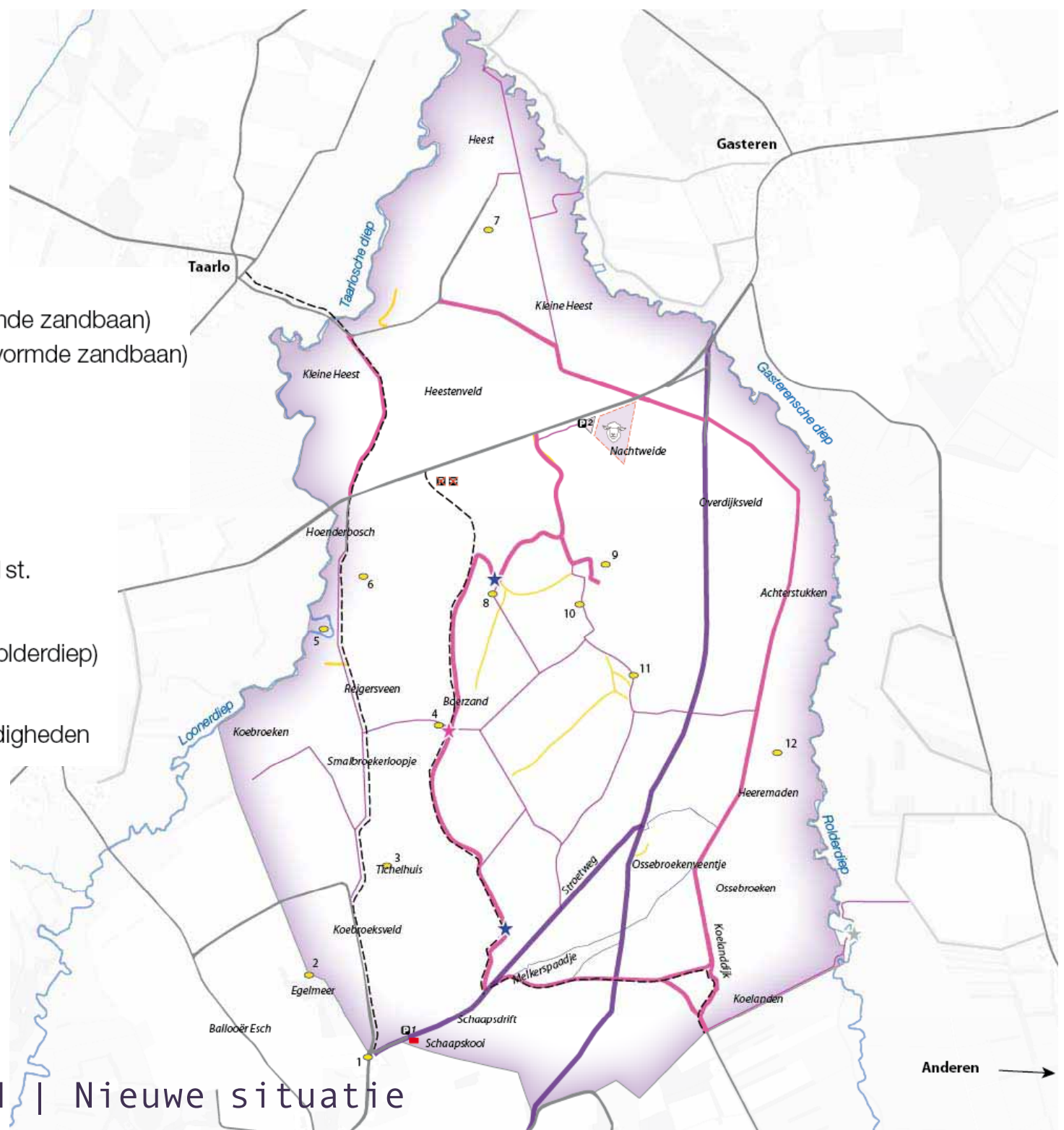
- Herenweg
- Brede zandweg
- Fietspad
- Asphaltweg
- Schaapskooi
- Bestaande parkeerplaatsen
- Bestaande picknickbank
- Bestaande beheerbrug (Rolderdiep)

Toegankelijkheid | Huidige situatie

Anderen →

- Herenweg 8-10m
- Beheerpad 3m (omgevormde zandbaan)
- Wandelpad 1,50m (omgevormde zandbaan)
- Melkerspad 0,50m
- Fietspad
- Asfaltweg
- Te verwijderen pad
- Schaapskooi
- Nieuwe voetgangersbrug 1st.
- Nieuwe beheerbrug 2st.
- Bestaande beheerbrug (Rolderdiep)
- 🐑 Nachtweide
- Aardkundige bezienswaardigheden
- P1 Bestaande parkeerplaats
- P2 Nieuwe parkeerplaats
- 🗑️ Verwijderde parkeerplaats
- 🗑️ Verwijderde picknickbank

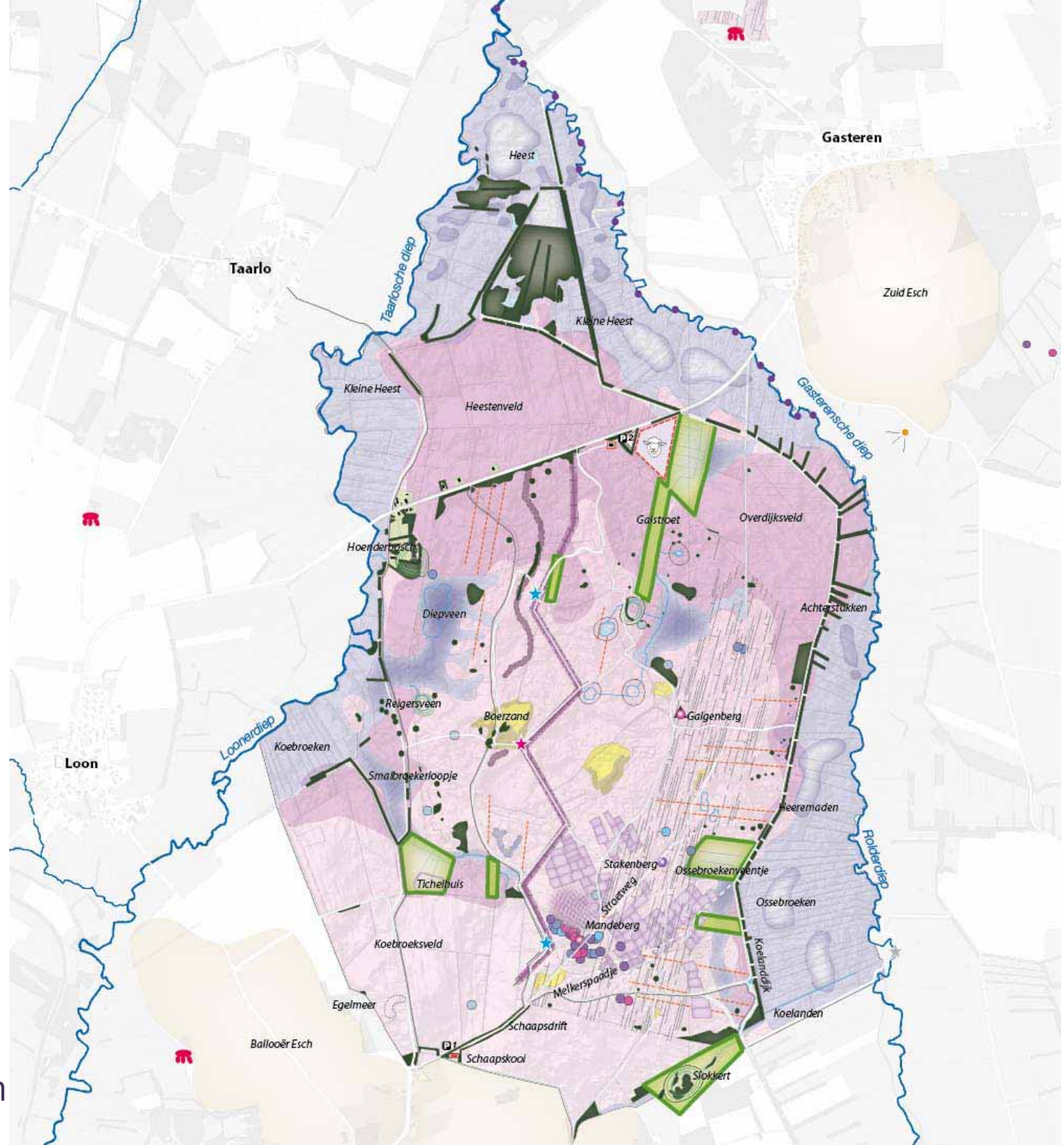

Toegankelijkheid | Nieuwe situatie

Anderen →

Nieuwe ruimtelijke
hoofdstructuur

- Droge heide
- Kansrijk voor dopheide
- Stroet
- Nat grasland langs beekdal
- Zandkoppen langs beekdal
- Beek
- Es
- Paraboolduin
- Stuifzand, huidig
- Stuifzand, gewenst
- Pingo
- Open water
- Opgaande beplanting
- Hoogveen vegetatie
- Voorde
- Hunebed (3400 - 2800 v. Chr.)
- Grafheuvels (1100 - 12 v. Chr.)
- Brandheuvelgroep (Midden-IJzertijd - Late IJzertijd)
- Celtic fields (12 v. Chr. - 200 na Chr.)
- Verveningsput en ontwatering
- Ritteen
- Karrensporen
- Melkerspaadje
- Tankgracht
- Loopgraven
- Verbindingshuisje
- Houtwal beekdal (versterkt)
- Houtwal schatkamer
- Schatkamer
- Schaapskooi
- Nieuwe nachtweide
- P1 Bestaande parkeerplaats
- P2 Nieuwe parkeerplaats
- ★ Bestaande beheerbrug
- ★ Voetgangersbrug
- ★ Beheerbrug

Inrichtingsplan

Balooërveld

Inrichtings- en beheerplan

Strootman Landschapsarchitecten

i.s.m.

Jeroen Zomer, Theo Spek (R.U.G.) en Hans Elerie